

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 14 юни 2018 г.
(OR. en)

10167/18

Междуинституционално досие:
2018/0227 (COD)

TELECOM 189	CYBER 141
AUDIO 52	JAI 649
CULT 79	DIGIT 133
EDUC 260	DATAPROTECT 131
COMPET 457	DAPIX 194
RECH 293	FREMP 107
IND 170	RELEX 559
MI 472	CADREFIN 110
ESPACE 31	CODEC 1075

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От: Генералния секретар на Европейската комисия,
подписано от г-н Jordi AYET PUIGARNAU, директор

Дата на получаване: 7 юни 2018 г.

До: Г-н Јерре TRANHOLM-MIKKELSEN, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2018) 434 final

Относно: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода
2021—2027 г.

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2018) 434 final.

Приложение: COM(2018) 434 final

Брюксел, 6.6.2018
COM(2018) 434 final

2018/0227 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021—2027 г.

{SEC(2018) 289 final} - {SWD(2018) 305 final} - {SWD(2018) 306 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Предвидената в настоящото предложение дата за прилагане е 1 януари 2021 г.

- **Основания и цели**

Цифровата трансформация оказва въздействие върху всички сектори на икономиката и преобразява начина ни на живот, работа и общуване. Точно както транспортът, промишлената инфраструктура, образованието и висококачествените обществени услуги осигуриха благоденствието на Европа в миналото, инвестициите в стратегически цифров капацитет и инфраструктура, повишаването на уменията и модернизирването на взаимодействието между правителствата и гражданите ще залегнат в основата на бъдещия ни просперитет.

Сегашната инвестиционна рамка на ЕС обхваща важни аспекти на тези стълбове и по-специално научните изследвания и иновациите.¹ Поуките, извлечени от успешните публични политики във високотехнологични области, обаче показват, че в допълнение към научните изследвания и иновациите, публичната намеса за подкрепа на „приноса отдолу нагоре“ в бързо развиващи се технологични сфери може да бъде от решаващо значение за генериране на стойност, като същевременно се посрещат потребностите на публичния сектор.

Това наистина е така за ключови области, които са в основата на цифровата трансформация на икономиката и обществото поне за следващото десетилетие т.е. авангардни изчисления и обработка на данни, киберсигурност и изкуствен интелект. Инвестирането в придобиване на най-модерни възможности в тези области и гарантиране на най-доброто им използване по оперативен съвместим начин в целия ЕС и придобиване на уменията необходими за тяхното разработване и използване ще осигури съществен тласък на цифровизацията на областите от обществен интерес и на промишлеността ни.

В Европа ясно се вижда недостиг на инвестиции отдолу нагоре, в допълнение към научните изследвания и иновациите, от несъответствието между нарастващото търсене на най-нови технологии и предлагането. В областта на високопроизводителните изчислителни технологии недостатъчното предлагане тласка учени и инженери от ЕС масово да се обръщат към изчислителни ресурси извън Европа, по-специално в Съединените американски щати, където правителствени програми поддържат предлагането на изчислителни услуги от висок клас на ръба на възможностите².

Европа също така е и дом на водеща в световен мащаб научноизследователска общност за изкуствен интелект, както и на голям брой малки дружества, които предоставят експертен опит в областта на изкуствения интелект, но нейният пазар за изкуствен интелект е слабо развит в сравнение със САЩ, където наличният капацитет, по-специално по отношение на данните, предоставя условия за иновации в широк мащаб.

¹ Подкрепата за научните изследвания и иновациите в областта на технологиите и приложенията от следващо поколение, подкрепата за проекти за цифрова инфраструктура в рамките на МСЕ и подкрепата за медиите по линия на програмата „Творческа Европа“.

² Понастоящем ЕС консумира една трета от ресурсите за високопроизводителни изчислителни технологии в световен план, а осигурява едва около 5 % (Служба на ЕП за парламентарни изследвания (2017) „Разработване на суперкомпютри в Европа“, стр. 3).

Разпокъсаността и относително ниските публични инвестиции в киберсигурността³ излагат на риск нашето общество и икономика, като европейският кибернетичен сектор остава силно разпръснат, без големи участници на пазара⁴. Позициите за висококвалифицирани технически експерти в области като изкуствения интелект, анализа на данни и киберсигурността остават незаети — понастоящем има повече от 350 000 свободни работни места в ЕС в тези области.⁵

Със стратегията за цифров единен пазар се създаде стабилна рамка, която сега трябва да бъде подкрепена със също толкова солидна инвестиционна програма. Това беше прието на най-високо политическо равнище. В Талин европейските държавни и правителствени ръководители определиха основните стълбове на силната цифрова икономика: киберсигурност, изкуствен интелект, инфраструктура от световна класа, която включва високопроизводителни изчислителни технологии, цифрови умения и цифровата трансформация на публичния сектор.⁶ Това беше отразено в заключенията на Европейския съвет от октомври 2017 г. Оттогава насам няколко състава на Съвета обсъдиха въпроса за изграждането на силен цифров капацитет в ЕС. В Съобщението относно многогодишната финансова рамка⁷ Комисията подчерта сценарий за удвояване на инвестициите в цифровите технологии.

Настоящият меморандум придружава предложението за **регламент на Европейския парламент и на Съвета относно нова програма, посветена на разширяването и увеличаването до максимум на ползите от цифровата трансформация за всички европейски граждани, публични администрации и предприятия** (програма „Цифрова Европа“).

Програмата „Цифрова Европа“ е централен елемент от всеобхватния отговор на Комисията на предизвикателството на цифровата трансформация, част от предложението за многогодишна финансова рамка (МФР) за периода 2021—2027 г. Целта ѝ е да се осигури разходен инструмент, който да е съобразен с оперативните изисквания, свързани с изграждането на капацитет в областите, определени от Европейския съвет, както и да се използват полезните взаимодействия между тях.

Следователно тя ще се съсредоточи върху укрепването на капацитета на Европа в областта на **високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект, киберсигурността и задълбочените цифрови умения**⁸, както и върху **гарантирането на тяхното широко използване в икономиката и обществото**. Насърчавани едновременно, те ще спомогнат за създаването на процъфтяваща икономика, основана на данни, ще насърчат приобщаването и ще гарантират

³ Текущите публични инвестиции в областта на киберсигурността в ЕС се оценяват на между 1 и 2 млрд. евро годишно, докато инвестициите в САЩ са почти десет пъти по-високи.

⁴ Building an Effective European Cyber Shield („Изграждане на ефективен европейски кибернетичен щит“), EPSC, 2017 г. В същия доклад се посочва, че господството на САЩ се дължи отчасти на стратегия за инвестиции в киберсигурността и съответно федерално финансиране, възлизащо на 19 милиарда щатски долара през 2017 г. — увеличение с 35 % в сравнение с 2016 г.

⁵ Анализ на свободните работни места в 7 държави членки на ЕС от базата данни Victory.

⁶ Среща на върха в областта на цифровите технологии в Талин, Заключение на министър-председателя на Естония Юри Ратас.

⁷ COM(2018)98: Нова, модерна многогодишна финансова рамка за Европейския съюз, с която ефикасно да постига резултати по своите приоритети след 2020 г.

⁸ В контекста на настоящата програма задълбочените цифрови умения са определени в член 2, буква д), по-специално като специализирани умения в областта на високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект и киберсигурността на ниво 4 и по-високо по ISCED.

създаването на стойност.⁹ Пренебрегването или отслабването на един от стълбовете ще подкопае цялостната конструкция, тъй като те са тясно свързани помежду си и взаимно зависими: например, изкуственият интелект се нуждае от надеждна киберсигурност, киберсигурността се нуждае от високопроизводителни изчислителни технологии за обработка на огромното количество данни, които трябва да бъдат обезопасени, цифровите услуги се нуждаят и от трите, за да покрият бъдещите стандарти; и накрая, всички по-горе се нуждаят от подходящите задълбочени умения. Най-важното е, че програмата ще се съсредоточи върху области, в които нито една държава членка не може самостоятелно да осигури нивото, необходимо за успеха в областта на цифровите технологии. Ще бъде поставен акцент върху областите, в които публичните разходи оказват най-силно въздействие, най-вече върху подобряването на ефективността и качеството на услугите в **области от обществен интерес** като здравеопазването, правосъдието, защитата на потребителите и публичните администрации, както и върху подпомагането на малките и средните предприятия (МСП) да се адаптират към промените в цифровите технологии.

Програмата ще разгледа също така добавената стойност на съчетаването на цифровите технологии с други базови технологии с цел извличане на максимална полза от цифровизацията.

Програмата ще се стреми към:

- Изграждане и укрепване на капацитета на ЕС за **високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ)** и обработка на данни и осигуряване на тяхното широко използване както в области от обществен интерес, като например здравеопазването, околната среда и сигурността, така и от промишлеността, по-специално МСП.
- Изграждане и укрепване на основния капацитет за **изкуствен интелект (ИИ)** като източници на данни и библиотеки на алгоритми за ИИ и осигуряване на достъп до тях за всички предприятия и публични администрации, както и укрепване и насърчаване на връзките между съществуващите съоръжения за изпитване и експериментирание в областта на ИИ в държавите членки.
- Гарантиране на това, че същественият капацитет, необходим за подсибяване на цифровата икономика, обществото и демокрацията в ЕС е наличен и достъпен за публичния сектор и предприятията, както и подобряване на конкурентоспособността на промишлеността на ЕС в областта на **киберсигурността**.
- Гарантиране на това, че настоящата и бъдещата работна сила може лесно да придобие **задълбочени цифрови умения, по-специално в областта на високопроизводителните изчислителни технологии, ИИ и киберсигурността**, като се предоставят на студентите, висшистите и работещите средствата за придобиване и развиване на тези умения, независимо от това къде се намират.
- Разширяване на най-доброто използване на цифровия капацитет, по-специално на високопроизводителните изчислителни технологии, ИИ и киберсигурността, във всички сектори на икономиката, в области от обществен интерес, включително внедряването на **оперативно съвместими решения в области от обществен**

⁹

Например, въвеждане на електронното фактуриране в ЕС би означавало предоставяне на цифрови обществени услуги на дружествата, които имат необходимата свързаност и квалифицирани работници, като същевременно се гарантира обществено доверие и по този начин подкрепя за сделките в сигурна среда

интерес и улесняване на достъпа до технологии и ноу-хау за всички предприятия, особено МСП.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

Програмата ще подкрепи измежду другото обявените от Комисията инициативи на политиката относно високопроизводителните изчислителни технологии в рамките на инициативата Euro HPC¹⁰, Плана за действие в областта на финансовите технологии от март 2018 г.¹¹, изкуствения интелект в рамките на Съобщението относно ИИ¹², Регламента за насърчване на справедливост и прозрачност за бизнес ползвателите на посреднически онлайн услуги и Решението относно създаване на експертна група за обсерваторията на икономиката на онлайн платформите от април 2018 г.¹³ и пакета за данните от април 2018 г.¹⁴, киберсигурността в рамките на пакета за киберсигурността от 15.9.2017 г.¹⁵, цифровата трансформация на здравеопазването¹⁶ и образованието¹⁷, новата стратегия за промишлената политика от септември 2017 г.¹⁸, цифровизацията на европейската промишленост от април 2016 г.¹⁹ и Европейската програма за умения.

Програмата създава връзки със съществуващите инвестиционни инструменти. Инвестициите в научни изследвания, развитие и иновации (НИРИ) в областта на цифровите технологии, направени в рамките на „Хоризонт 2020“ и по линия на предишни рамкови програми позволиха на Европа да запази конкурентоспособността си в ключови сектори, напр. роботика, далекосъобщително оборудване и сензорна технология. Финансирането за НИРИ трябва да продължи и да бъде укрепено в следващата многогодишна финансова рамка. Програмата „Цифрова Европа“ ясно се основава на успеха на програмата „Хоризонт 2020“, като дава възможност за внедряването на технологии като високопроизводителните изчислителни технологии и изкуствения интелект.

Инвестициите в рамки, стандарти, оперативно съвместими решения и пилотни трансгранични услуги в рамките на Механизма за свързване на Европа (МСЕ) и програмата за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (ISA²) дадоха възможност на публичните администрации да изпитат цифровата трансформация в реални условия и да започнат да се придвижат от електронно правителство към цифрово управление²⁰. Внедряването на оперативно съвместими решения в рамките на цифровия единен пазар показва стойността на действията на равнище ЕС. Това са важни постижения, върху

¹⁰ Инициатива Euro HPC

¹¹ COM(2018) 109 final от 8.3.2018 г., План за действие в областта на финансовите технологии — за по-конкурентоспособен и иновативен европейски финансов сектор

¹² Съобщение от 25.4.2018 г.

¹³ Решение на Комисията C(2018) 2393 final от 26.4.2018 г. относно създаване на експертна група за обсерваторията на икономиката на онлайн платформите
SWD/2018/125 final

¹⁵ COM (2017) 477 final от 13.9.2017 г., Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно ENISA — Агенцията на ЕС за киберсигурност, и за отмяна на Регламент (ЕС) № 526/2013, както и относно сертифицирането на киберсигурността на информационните и комуникационните технологии („Акт за киберсигурността“).

¹⁶ COM (2018) 233 final от 25.4.2018 г. относно въвеждането на цифровата трансформация в областта на здравеопазването и грижите в контекста на цифровия единен пазар;
предоставяне на правомощия на гражданите и изграждане на по-здраво общество

¹⁷ COM(2018) 22 final от 17.1.2018 г. относно плана за действие в областта на цифровото образование

¹⁸ COM(2017) 479 final от 13.9.2017 г., Инвестиране в интелигентна, иновационна и устойчива промишленост Обновена стратегия на ЕС за индустриалната политика Да се добави препратка

¹⁹ COM(2016) 180 final от 19.4.2016 г., Цифровизиране на европейската промишленост Оползотворяване в пълна степен на предимствата на цифровия единен пазар

²⁰ <http://www.oecd.org/gov/digital-government/Recommendation-digital-government-strategies.pdf>

които да се гради за по-широко изграждане на оперативно съвместими цифрови услуги в цяла Европа. Програмата ще се основава на постигнатите инфраструктури за цифрови услуги, внедрени по линия на сегашния МСЕ, и ще подкрепи по-нататъшното развитие и по-широкото въвеждане на елементи на политиката като Европейската рамка за оперативна съвместимост (EIF).

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Програмата „Цифрова Европа“ допълва и работи заедно с редица други инструменти, предложени в многогодишната финансова рамка за периода след 2020 г., а именно: „Хоризонт Европа“, Механизма за свързване на Европа (МСЕ), програмата „Творческа Европа“ (включваща МЕДИА), фонда InvestEU, COSME, програмата за единния пазар, Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) (включително инициативата за младежка заетост, здраве и основни цифрови умения), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), „Еразъм“, Европейския фонд за приспособяване към глобализацията (основни и задълбочени цифрови умения), Фонда за интегрирано управление на границите, фонда „Вътрешна сигурност“, Околната среда и действията по климата (включително енергийна ефективност) и Европейския фонд за морско дело и рибарство.

Полезните взаимодействия между програмите ще позволят икономии от мащаба, ще направят инвестициите по-съобразени и ще осигурят по-добра стойност за гражданите и икономическите участници. Те ще засилят въздействието по места на инвестициите в цифрови технологии на равнището на ЕС, като националните и регионалните инвестиции в цифрови технологии ще могат по-добре да допълват действието на равнището на ЕС.

Чрез увеличаване на въздействието и ефективността на публичните средства чрез практични връзки между различните програми, ЕС ще преодолява цифровите предизвикателства по по-целенасочен и центриран начин, ще изгражда или укрепва екосистемите, поддържащи цифровизацията, ще създава повече работни места, ще увеличава растежа и ще повишава конкурентоспособността. По време на изпълнението на програмата „Цифрова Европа“ ще се обърне внимание на запазването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар.

В раздела по-долу са представени накратко взаимното допълване и основните полезни взаимодействия между програмата „Цифрова Европа“ и инструментите, които са от най-голямо значение в контекста на цифровите технологии, по-специално „Хоризонт Европа“, МСЕ, ЕФРР, програмата „Ценностите на ЕС“, както и програмата за единния пазар.

Няколко тематични области, засегнати от „Хоризонт Европа“ и програмата „Цифрова Европа“ съвпадат в това, че и двете ще обхванат високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект и киберсигурността; видят на действията, които да бъдат подкрепени, очакваните резултати от тях и интервенционната им логика са различни и взаимно се допълват. „Хоризонт Европа“ ще бъде единствената централно управлявана програма на ЕС в подкрепа на научните изследвания и технологичното развитие и основната програма за демонстрации, пилотни проекти, доказване на работоспособността на концепции, изпитвания и иновации, включително дейности за разпространение в предпазарен стадий. Програмата „Цифрова Европа“, от друга страна, ще наблегне върху широкомащабния цифров капацитет и изграждането на инфраструктура, с цел широкото разпространение и внедряване в цяла Европа на съществуващи или в процес на изпитване иновативни цифрови решения от критично значение.

Пример за полезното им взаимодействие е, че новите цифрови технологии, разработени от „Хоризонт Европа“, постепенно ще бъдат поети и внедрени от „Цифрова Европа“. По същия начин, капацитетът и инфраструктурите, разработени в рамките на „Цифрова Европа“, ще бъдат предоставяни на научноизследователската и иновационната общност, включително за дейности, подкрепяни чрез „Хоризонт Европа“. Инициативите на „Хоризонт Европа“ в подкрепа на развитието на цифровите умения, включително тези, предоставяни в колокационните центрове на „ЕИТ — Цифрови технологии“ на Европейския институт за иновации и технологии трябва да бъдат допълнени и увеличени чрез изграждане с подкрепа от „Цифрова Европа“ на капацитет в областта на задълбочените цифрови умения. Центровете на ЕИТ събират заедно студенти, изследователи, инженери и предприемачи, за да планират заедно и да си сътрудничат при изпълнението на иновационни проекти и създаването и подкрепата за предприятия. С цел да се обезпечат добри координационни механизми за изпълнението, оперативните процедури на двете програми ще бъдат приведени в съответствие.

Програмата „Цифрова Европа“ допълва действията, определени в плана за действие в областта на цифровото образование, по-специално тези, за които се изискват задълбочени цифрови умения в областта на високопроизводителните изчислителни технологии, анализа на големи информационни масиви, киберсигурността, технологиите на разпределения регистър, роботиката и изкуствения интелект.

Механизмът за свързване на Европа ще осигури физическата инфраструктура за широколентовите мрежи с висок капацитет, необходими за внедряването на цифровите услуги и технологии, предложени в програмата „Цифрова Европа“. МСЕ ще подкрепя междусекторните критични инфраструктури, които се нуждаят от подходящо ниво на киберсигурност, като по тази причина ще разчита на разгръщания, направени по линия на „Цифрова Европа“. В бъдеще само програмата „Цифрова Европа“ ще подкрепя внедряването на цифрови услуги в области от обществен интерес.

ЕФРР има за цел засилване на икономическото, социалното и териториалното сближаване във всички региони на ЕС с акцент върху по-слабо развитите региони. ЕФРР насърчава воденото от иновации икономическо развитие, свързано с цифровизация на промишлеността, както е посочено в стратегиите за интелигентна специализация²¹ (включително допълнителни инвестиции в изграждането и усъвършенстването на цифровите иновационни центрове). ЕФРР подкрепя също така внедряването на цифрови решения, включително киберсигурността, като част от изпълнението на приоритетите на ЕС в областта на модернизирани публичните администрации, устойчивия транспорт, подобряването на системите за здравеопазване и грижи, енергийния преход, кръговата икономика и образованието²². По този начин той допринася за доизграждането на цифровия единен пазар, по-специално на регионално и местно равнище. „Цифрова Европа“ ще допълни местните инвестиции, за да се отворят съоръжения за останалата част на Европа посредством свързване и картографиране на цифровия капацитет.

Освен това „Цифрова Европа“ косвено ще допринесе за постигане на целите на съобщението „Засилено и обновено стратегическо партньорство с най-отдалечените

²¹ COM(2017) 376 final „Засилване на иновациите в европейските региони: стратегии за стабилен, приобщаващ и устойчив растеж

²² COM(2018) 372 final, „Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд“, 29 май 2018 г.

региони на ЕС²³, в което се признава, че цифровата достъпност и умения са ключови условия за развитието на тези региони.

Съществуват очевидни полезни взаимодействия между програмата „Цифрова Европа“ и програмата „Творческа Европа“, по-специално в нейната МЕДИА и хоризонталните направления. МЕДИА подпомага целеви действия (напр. достъп до съдържание, насърчаване и привличането на публика), като укрепва конкурентоспособността на секторите на културата и творчеството, по-специално аудиовизуалния сектор, и тяхното адаптиране към цифровата среда. Хоризонталното направление цели, наред с останалите приоритети, по-добро разбиране на динамиката на цифровите медии и цифрова трансформация на европейския новинарски медиен сектор. Програмата „Цифрова Европа“ ще подкрепя тези направления чрез осигуряване на широк достъп до авангардни технологии, стандарти (при необходимост) и необходимата инфраструктура за изграждане на капацитет.

Следва да се търси съгласуваност между програмата „Цифрова Европа“ и **програмата за единния пазар**. Например защитата на потребителите трябва да се постигне чрез проектиране, особено когато става въпрос за безопасността на продуктите във връзка с цифровата икономика, киберсигурността и изкуствения интелект. Двете програми следва да се допълват, като се вземат предвид участващите субекти и вида на новите рискове, породени от тези нововъзникващи технологии. Научните изследвания в областта на цифровите пазари, предприети от двете програми, следва също така взаимно да се подкрепят.

Програмата „Цифрова Европа“ ще насърчи развитието на задълбочени цифрови умения, като се съсредоточи върху свързаните с нейния обхват, а именно киберсигурността, изкуствения интелект и високопроизводителните изчислителни технологии. По този начин тя ще допълва **Европейския социален фонд +**, който ще подпомага образованието и обучението в областта на основните и средните умения, и **Европейския фонд за приспособяване към глобализацията**, който ще финансира ИТ обучения за съкратени работници за всички равнища на умения.

Полезните взаимодействия и допълването между програмата „Цифрова Европа“ и програмата „Еразъм“ следва да бъдат осигурени в полза и на двете програми. Програмата „Еразъм“ допринася за развиването и придобиването на умения чрез мобилността с учебна цел и сътрудничеството в областта на образованието, обучението, младежта и спорта.

Накрая, що се отнася до участието на правни субекти, установени в държави извън ЕС, изпълнението на програмата „Цифрова Европа“ ще бъде съгласувано с външни финансови инструменти като Инструмента за предприсъединителна помощ и Инструмента за съседство, развитие и международно сътрудничество.

Предложението на Комисията за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г. поставя по-амбициозна цел за включване на мерките срещу изменението на климата във всички програми на ЕС, а именно 25 % от разходите на ЕС да допринасят за цели, свързани с климата. Приносът на настоящата програма за постигането на тази обща цел ще бъде проследяван чрез система на ЕС за маркиране на действията, свързани с климата, с подходяща степен на подробност, включително използването на по-точни методики, когато такива са на разположение. Комисията ще продължи да

²³ COM(2017) 623 final.

представя информацията всяка година по отношение на бюджетните кредити за поети задължения в контекста на годишния проектобюджет.

С цел да се подкрепи пълното използване на потенциала на програмата за допринасяне за постигането на целите в областта на климата Комисията ще се стреми да набележи съответни дейности по време на подготовката, изпълнението, прегледа и оценката на програмата.

Действията по програмата следва да се използват за коригиране на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира или измества частното финансиране, и да имат ясно изразена европейска добавена стойност. Това ще осигури съгласуваност на действията на програмата с правилата на ЕС за държавна помощ, за да се избегне неоправдано нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

Настоящата програма се представя с оглед на Съюз от 27 държави членки в съответствие с нотификацията на Обединеното кралство за намерението му да се оттегли от Европейския съюз и от Евратом на основание член 50 от Договора за Европейския съюз, получена от Европейския съвет на 29 март 2017 г.

• Правно основание

С оглед на широкия обхват на намесата по линия на програмата „Цифрова Европа“, то се основава на следните разпоредби от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС):

- член 173, параграф 3 от ДФЕС по отношение на повечето дейности, предприети по линия на програмата;
- член 172 от ДФЕС, по-специално по отношение на цифровата трансформация на области от обществен интерес;

• Субсидиарност

Програмата цели да се използват полезните взаимодействия, създадени в резултат от сбора на съществените основи на цифровата икономика: интелигентни компютърни системи и инфраструктури за данни, киберсигурност, изкуствен интелект, задълбочени цифрови умения и приложения в промишлеността и в области от обществен интерес. Подкрепяни в рамките на единен съгласуван механизъм, тези стълбове ще доведат до процъфтяваща икономика, основана на данни, ще насърчат приобщаването, ще стимулират иновативните проекти²⁴ и ще осигурят разпределение на стойността.

„Цифрова Европа“ е отговор на новата политическа воля да се предприемат колективни действия спрямо някогашните вътрешнодържавни опасения, тъй като нито една държава членка или стопански сектор не би могъл самостоятелно да направи критичните инвестиции в цифрови технологии в необходимия мащаб или да ги разшири до равнището, необходимо за постигане на успех. **Ако ЕС не се ангажира, размерът на инвестициите няма да бъде достатъчен и ЕС рискува да загуби своята конкурентоспособност.**

²⁴

Например, въвеждане на електронното фактуриране в ЕС би означавало предоставяне на цифрови обществени услуги на дружествата, които имат необходимата свързаност и квалифицирани работници, като същевременно се гарантира обществено доверие и по този начин подкрепя за сделките в сигурна среда

Намесата на равнището на ЕС е необходимо за планиране, съвместно финансиране и координиране на действията в мащаб, който позволява да се отговори на тези предизвикателства, и да се гарантира, че ползите от новите цифрови технологии са напълно споделени в цяла Европа. Чрез многостранни координирани действия може също така да се избегне дублирането, да се използват полезните взаимодействия чрез обвързване на финансирането с условията на рамката, да се запази оперативната съвместимост, както и да се избегнат белите петна или значителното цифрово разделение по географски признак.

Всичко това заедно ще доведе до по-бързо внедряване и разпространение на новите технологии, стратегически предимства за европейските предприятия, по-добри обществени услуги за гражданите на ЕС и по-голяма способност за постигане на пробиви при преодоляването на обществените предизвикателства (здравеопазването, откриването и диагностиката на заболявания, изменението на климата, ефикасното използване на ресурси и т.н.), като ще повиши като цяло качеството на живот във всяка област в целия Съюз.

• **Пропорционалност**

Съществува ясна воля от страна на публичния сектор за справяне с цифровата трансформация на европейско равнище, както и желание за съвместни инвестиции в изграждането и укрепването на цифровия капацитет на ЕС. В допълнение към силната политическа подкрепа за намеса от **Европейския съвет**, това беше отразено също от Съвета и Европейския парламент, които многократно са призовавали за спешно доизграждане на цифровия единен пазар и неговите отделни направления^{25, 26 27 28}

Парламентът изрази особена загриженост, че ресурсите, разпределени за политики в областта на цифровите технологии в бюджета на ЕС, са твърде оскъдни за постигането на реално въздействие и призна необходимостта от насърчаване на европейската икономика чрез продуктивни инвестиции^{29, 30}

На равнище на ЕС, през март 2017 г. 29 държави се ангажираха да си сътрудничат по свързаната мобилност³¹, а досега 16 държави членки се ангажираха да си сътрудничат помежду си и с Комисията за **придобиване и разгръщане на интегрирана инфраструктура на световно равнище за високопроизводителни изчислителни технологии**.³² През януари 2018 г. Комисията внесе предложение за регламент на Съвета за създаване на съвместното предприятие за европейски високопроизводителни изчислителни технологии „EuroHPC“.³³

²⁵ Заклучения на Съвета от май 2013 г. относно комуникациите в облак, изтъкващи ролята на ВИТ в ЕС.

²⁶ Заклучения на Съвета от май 2015 г. относно цифровото преобразуване на европейската промишленост (8993/15).

²⁷ Заклучения от заседанието на Съвета от 23 януари 2018 г. (ECOFIN XX/18).

²⁸ Заклучения на Съвета относно здравето в цифровото общество — постигане на напредък в основните на данни иновации в областта на здравеопазването. <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14078-2017-INIT/bg/pdf>

²⁹ Доклад относно Европейската инициатива за компютърни услуги в облак (A8-0183/2017).

³⁰ Резолюция на Европейския парламент относно роботиката и изкуствения интелект. (2015/2103(INL)).

³¹ 29 държави членки на ЕС и ЕИП подписаха писмо за намерения за сътрудничество за изпитване на автоматизиран автомобилен транспорт в трансграничните участъци. Може да се направи допълнително позоваване на „Заклучения на Съвета относно цифровизацията на транспорта“, 5 декември 2017 г.

³² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-ministers-commit-digitising-europe-high-performance-computing-power>.

³³ Декларация, подписана от FR, DE, IT, LU, NL, PT, ES, BE, SL, BU, GR, CR, CY, CZ, CH, PL.

³³ <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2018/EN/COM-2018-8-F1-EN-MAIN-PART-1.PDF>

На втория Ден на цифровите технологии на 10 април 2018 г. **28 европейски държави**³⁴ **поеха ангажимент да работят заедно за разработване на изкуствен интелект**, за да се укрепят технологичният и промишленият капацитет на ЕС в тази област и да се предоставят ползите му на всички граждани и предприятия³⁵. Европейски държави също така поеха ангажимент заедно да разработят усъвършенствани решения за обществени услуги (напр. чрез разработването на европейска инфраструктура за блок-верига за услуги³⁶), персонализирана медицина³⁷ и здравеопазване и грижи, основани на данни, и общ мониторинг на напредъка на цифровите инвестиции. Днес всички държави членки са ангажирани в инициативата за цифровизация на промишлеността на ЕС, с ясен ангажимент за по-нататъшно сътрудничество за оптимално използване на цифровите технологии в предприятията.

Консултациите със заинтересованите страни също показват, че съвкупност от критични инвестиции се осъществява най-добре на равнището на ЕС. Областите, обхванати от програмата, са онези, при които мащабът е от съществено значение за успеха, независимо дали става дума за придобиване на необходимия капацитет или за неговото широко използване в целия ЕС. Като се има предвид, че не във всички региони на Европа са налице знания и експертен опит в авангардните цифрови области, действието на равнището на ЕС, по-специално посредством мрежа от цифрови иновационни центрове, може да гарантира, че такъв експертен опит е на разположение във всеки регион.

Предвид неотложността на ситуацията и мащаба на необходимите инвестиции има убедителни основания в полза на намесата на ЕС за съвместно финансиране и координиране на действия в мащаб, който да може да отговори на предизвикателствата, породени от цифровата трансформация. Това следва да гарантира, че ползите от новите цифрови технологии се споделят изцяло. Чрез координирано действие може също така да се избегне дублирането, да се използват полезните взаимодействия чрез обвързване на финансирането с условията на рамката, да се запази оперативната съвместимост, както и да се премахнат белите петна или значителното цифрово разделение по географски признак.

Поканата за увеличаване на инвестициите сега трябва да се претвори в действие в инвестиционната рамка на ЕС. Предприятията и гражданите се нуждаят от ясно послание, че ЕС инвестира в тяхното бъдеще, че предвидимостта е гарантирана и че механизмите за подкрепа са въведени, за да се справят със сложния процес на цифровата трансформация. Европа е тази, която трябва да действа и да бъде видима по време на целия процес.

С превръщането на цифровата трансформация в основен фактор на растежа, социалното развитие и прехода към устойчива икономика се прояви важен пропуск в начина, по който ЕС и държавите членки разпределят средствата за цифровите технологии. Сегашната инвестиционна рамка не е проектирана за изграждането на цифров капацитет за целия ЕС и оптималното му използване. Поради това ЕС се нуждае от нова, интегрирана и амбициозна програма за финансиране, за да подпомогне внедряването и оптималното използване на цифровия капацитет, който е в основата на иновациите в области от интерес за обществото и бизнеса.

³⁴ Включително Норвегия, но без Хърватия към момента на изготвяне на документа.

³⁵ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=50951

³⁶ Подписано от 22 европейски държави: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=50954

³⁷ Подписано от 13 европейски държави: http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=50964

- **Избор на инструмент**

Програмата се изпълнява чрез регламент.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ РЕТРОСПЕКТИВНИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Ретроспективни оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

Като се има предвид, че програмата „Цифрова Европа“ е нова програма, настоящото предложение не се основава на специална междинна оценка. Вместо това извлечените поуки се основават на оценките на тясно свързани с тях програми и инициативи, по-специално на междинната оценка на МСЕ³⁸ и на междинния преглед на цифровия единен пазар³⁹.

От особено значение е резултатът от междинната оценка на МСЕ, в който се заключава, че усилието, посветено на програмата за цифров капацитет и инфраструктури, е могло да **подпомогне само най-първите** стъпки към цифрова трансформация на областите от обществен интерес в целия ЕС⁴⁰. В него се изтъква, че наличните нива на финансиране по МСЕ досега са дали само частичен отговор на настоящите нужди, и освен това, че рамката на МСЕ ограничава способността на програмата да се адаптира към най-новите технологични разработки и нововъзникващи политически приоритети (например предизвикателствата, свързани с киберсигурността). В оценката също така се посочва **силна воля от страна на държавите членки да се ангажират заедно** в цифровата трансформация.

- **Консултации със заинтересованите страни**

Беше проведена комбинация от консултацияни дейности като част от работата по оценката на въздействието, за да се гарантира, че становищата на заинтересованите страни системно се взимат предвид в процеса на изготвяне на програмата на ЕС за периода след 2020 г. за програмата „Цифрова Европа“. Тези консултацияни дейности варираха от прояви и конференции на заинтересованите страни, до експертни групи, една онлайн консултация, работни заседания, срещи и семинари и анализ на писмени становища.

Резултатите от консултациите със заинтересованите страни показват подкрепа за един по-ефективен и по-малко фрагментиран подход за максимално увеличаване на ползите от цифровата трансформация за всички европейски граждани и предприятия в ЕС. Това е от особено значение за ключовите области на програмата „Цифрова Европа“, т.е. високопроизводителните изчислителни технологии, киберсигурността и изкуствения интелект, както и за задълбочените умения и цифровата трансформация на областите от обществен интерес.

- **Оценка на въздействието**

Докладът от оценката на въздействието беше разгледан от Комитета за регулаторен контрол на 25 април 2018 г. Комитетът изрази отрицателно становище.

³⁸ https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/mid-term-evaluation-connecting-europe-facility-cef_en

³⁹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-single-market-mid-term-review>

⁴⁰ SWD(2018) 44 final

След отрицателното становище на Комитета докладът беше изцяло преразгледан и реструктуриран, за да се опише по-добре по какъв начин предложението се основава на съществуващите програми, свързани с цифровите технологии. Бяха дадени редица примери за подобни намеси в трети държави или в държавите членки. Бяха добавени подробности за разграничаването с „Хоризонт Европа“, както бе договорено с ГД „Научни изследвания и иновации“. Бяха изяснени също така интервенционната логика и въпросите за неефективността на пазара и недостига на инвестиции отдолу нагоре в различните области. Бяха дадени и повече подробности относно методите за изпълнение за всяко от предложените действия. В нови раздели по-подробно бе обяснено какво трябва да се постигне с увеличаването на финансирането, което не може да бъде постигнато с действащите механизми за намеса в различните стълбове. Бяха дадени някои примери за подобни успешни политики в САЩ и в Европа. На 5 май 2018 г. беше повторно представена преразгледана оценка на въздействието.

Положителното становище⁴¹ (с резерви) на Комитета за регулаторен контрол беше получено на 8 май 2018 г. с уговорката, че докладът от оценката на въздействието ще бъде преразгледан, за да се вземат предвид препоръките на Комитета. Докладът беше съответно преразгледан: текстът бе преразгледан, за да се поясни над какво надгражда предложението и какво е новото и да се обясни по-добре защо програмата „Цифрова Европа“ е по-добър начин за подкрепа на предложените мерки; бе добавен нов раздел относно ангажимента на държавите членки, за да бъдат описани по-добре политическото одобрение на предложените мерки и ангажираността на държавите членки; разделът, отнасящ се до правилата на конкуренцията и изкривяването на пазара, беше засилен; беше въведен нов раздел, за да се даде пример за предвиждания механизъм за плащане при използване.

• **Опростяване**

Осигурена е пълна съгласуваност с настоящия и бъдещия финансов регламент. Предвидените изключения са или надлежно позволени в свързаните правни текстове, или съществуват прецеденти. Освен това са въведени следните елементи на опростяване:

- Гъвкавост на бюджетните средства, интегрирана на равнището на специфичните цели;
- Обхватът на намесата е определен на равнището на общите, специфичните и оперативните цели. Критериите за допустимост, размерът на безвъзмездните средства и другите елементи на изпълнението ще бъдат определени в работните програми. Тази гъвкавост е балансирана, като се гарантира участието на държавите членки в изпълнението на програмата в рамките на експертна група на високо равнище.
- Финансирането по линия на програмата може да се изпълни в съответствие с всяка от формите, предвидени във Финансовия регламент;

Програмата ще се изпълнява пряко, както е предвидено във Финансовия регламент, или непряко със съответните субекти или органи, посочени в член 58, параграф 1, буква в) [нов член 61, параграф 1, буква в)] от Финансовия регламент.

⁴¹ <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/?fuseaction=ia&year=2017&serviceId=&s=Chercher>

Въз основа на анализа на разходите и ползите, извършен за изпълнителните агенции при стартирането на „Хоризонт 2020“ и междинните прегледи на МСЕ и „Хоризонт 2020“, стандартният метод за изпълнение на програмата ще бъде пряко управление. Основните предимства от използването на пряко управление се състоят в това, че те позволяват силно политическо насочване, както и бързо предоставяне на подкрепа от ЕС.

Неп прякото управление следва да бъде използвано като допълващ метод на задачите по изпълнението на бюджета, предвидени в основния акт на програмата. Въпреки че Комисията запазва отговорността за изпълнението на бюджета, възлагането на субекти на задачи по изпълнението на бюджета съгласно член 62, параграф 1 буква в) от Финансовия регламент трябва да гарантира пълното сътрудничество на съответния субект при защитата на финансовите интереси на Съюза. Поверяването на такива задачи на субекти при непряко управление ще трябва също да гарантира прозрачен, недискриминационен, ефикасен и ефективен процес.

- **Основни права**

Предлаганите в програмата „Цифрова Европа“ правила гарантират пълното спазване на правата и принципите, заложи в Хартата на основните права на Европейския съюз, и допринасят за упражняването на няколко от тези права. По-специално, целите на настоящата програма са да се гарантира свободата на изразяване и информация, забраната за дискриминация, правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес и предписаното в членове 11, 21 и 47 от Хартата. Програмата също има за цел да укрепи свободата на стопанска инициатива в съответствие с правото на Европейския съюз и с националните законодателства и практики (член 16). Защитата на личните данни също трябва да се гарантира в съответствие с член 8 от Хартата, както и здравното обслужване в съответствие с член 35 от Хартата и защитата на потребителите в съответствие с член 38 от Хартата.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

В съответствие с предложението на Комисията за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.⁴² (COM(2018) XXX), финансовият пакет за програмата е определен на 9 194 000 000 EUR по текущи цени, а индикативното му разпределение е както следва (вж. член 4 от предложението).

Допълнителни подробности се съдържат в законодателната финансова обосновка, приложена към настоящото предложение.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизми за мониторинг, оценка и докладване**

Без да се засяга възможността за предоставяне на финансиране под всяка от формите, определени във Финансовия регламент, намерението е програмата да се изпълни, както е описано по-долу. Както е заявено по-горе, ще се обърне внимание на запазването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар:

⁴² COM/2018/321 final: Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите „Модерен бюджет за Съюз, който закриля, предоставя възможности и защитава Многогодишна финансова рамка за периода 2021—2027 г.“ от 2 май 2018 г.

1. За **високопроизводителните изчислителни технологии**, продължаването на съвместното предприятие ЕуроНРС, което в момента се обсъжда със Съвета, се счита за най-ефективния и ефикасен инструмент за изпълнението на целите на инициативата ЕуроНРС, по-специално за координиране на националните и европейските стратегии и инвестиции в инфраструктура за високопроизводителни изчислителни технологии и научноизследователски и развойни дейности в тази област, обединяване на ресурси от публични и частни средства и защита на икономическите и стратегическите интереси на Съюза⁴³. Очаква се съвместното предприятие да се финансира както от „Цифрова Европа“, така и от „Хоризонт Европа“.
2. Съвместните поръчки или безвъзмездните средства, свързани с дейности в областта на **изкуствения интелект**, ще бъдат възлагани или отпускани чрез пряко управление.
3. Дейностите, свързани с **киберсигурността**, ще се изпълняват чрез пряко или непряко управление.
4. Финансирането във връзка с развиването на **задълбочени цифрови умения** ще се изпълнява предимно чрез цифровите иновационни центрове, както е определено в член [16] и е обяснено по-долу, и съответните експертни центрове. Работната програма ще бъде изготвена от Комисията в сътрудничество с горепосочените съответни експертни центрове, които по този начин ще могат да осигурят елементите, необходими, за да се гарантира съгласуваността на намесите в областта на задълбочените цифрови умения с най-новите технологични развития. Целта е така да се осигури бърз отговор на бързо променящите се нужди на пазара на труда.
5. Финансирането във връзка с **цифровата трансформация на областите от обществен интерес** може да се управлява пряко. Управлението на Европейската комисия ще продължи да се използва за разработването на решения, с цел да се гарантира общ дизайн и архитектурна оперативна съвместимост.

Независимо от горепосоченото, управлението на специфични секторни платформи за основни услуги може да бъде прехвърлено на оперативното управление на вече съществуващи агенции, ако тази възможност вече е предвидена в техния мандат.
6. **Цифровизацията на промишлеността** ще бъде осъществена чрез цифрови иновационни центрове. Цифровите иновационни центрове ще разпространяват цифровия капацитет особено в областта на високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект, киберсигурността, цифровите умения във всички сектори на икономиката, позволявайки цифровата трансформация на промишлеността и организациите от публичния сектор. Цифровите иновационни центрове предоставят достъп до технически експертни знания и експериментални съоръжения, давайки възможност на организациите да оценят по-добре икономическата обосновка на проектите за цифрова трансформация. Услугите за изпитване и експериментиране, предоставяни от цифровите иновационни центрове, могат да включват и други

⁴³ Оценка на въздействието, придружаваща документа „Предложение за регламент на Съвета относно създаване на съвместното предприятие ЕуроНРС“ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>)

базови технологии, необходими за внедряването на решенията за пълна цифрова трансформация. Трябва да се създаде мрежа от цифрови иновационни центрове, която да гарантира най-широко географско покритие на Европа. Безвъзмездните средства във връзка с цифровите иновационни центрове ще бъдат предоставяни пряко от Комисията.

Начините на изпълнение ще бъдат насочени към развиването на силни полезни взаимодействия между различните компоненти на програмата. Те са подробно описани в приложение 4 на оценката на въздействието по отношение на високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект и киберсигурността. Когато е целесъобразно, изпълнението може да се възползва и от други ключови цифрови технологии, които достигат пазарна зрялост и са получавали предходни инвестиции на равнище на ЕС, като например 5G, интернета на нещата и компютърните услуги в облак.

Индексът за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) е установен като референтен инструмент за измерване на напредъка на цифровата трансформация в ЕС. Инструментът DESI се основава на редица показатели, които произтичат от строг статистически анализ. Данни ще се събират и от други източници, включително специални проучвания.

Показателите за резултатите и въздействието са определени във връзка с основните области на програмата (високопроизводителни изчислителни технологии, изкуствен интелект, киберсигурност, задълбочени цифрови умения, внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост).

Обратната информация от ежегодния мониторинг ще позволи адаптиране на управлението и структурата на програмата в зависимост от получените резултати. Могат да бъдат използвани съществуващи показатели от официалните статистики на ЕС, осигурени чрез годишните проучвания на ИКТ и проучването на работната сила. Могат да се провеждат специални проучвания. Събирането на данни от DESI ще се допълва с информация, генерирана от самата програма.

Комисията ще проведе междинна и окончателна оценка на равнището на стълбовете и на програмата в съответствие с точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г.⁴⁴, където трите институции потвърдиха, че такива оценки на действащото законодателство и политика следва да служат като база за оценки на въздействието на варианти за по-нататъшни действия. В оценките ще се анализира практическото въздействие на програмата въз основа на програмните показатели и цели и ще се прави подробен анализ доколко програмата може да се счита за целесъобразна, ефективна и ефикасна, дали осигурява достатъчно европейска добавена стойност и е съгласувана с други политики на ЕС. Оценките ще включват извлечените поуки, за да се идентифицират проблемите, както и потенциалът за по-нататъшно подобряване на действията или резултатите от тях и за спомагане за максимално повишаване на тяхното използване/въздействие. Заключениета от оценките, придружени от коментари, ще бъдат предадени на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и Европейската сметна палата.

⁴⁴ Междуинституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. OB L 123, 12.5.2016 г., стр. 1–14.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**за създаване на програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021—2027 г.**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 172 и 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет⁴⁵,като взеха предвид становището на Комитета на регионите⁴⁶,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) С настоящия регламент се определя финансов пакет за програмата „Цифрова Европа“ за периода 2021 — 2027 г., който представлява основната референтна сума по смисъла на [позоваването да се актуализира в съответствие с новото междуинституционално споразумение: точка 17 от Междуинституционалното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление⁴⁷] за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.
- (2) Към настоящата програма се прилага Регламент (ЕС, Евратом) 2018/... на Европейския парламент и на Съвета [новият финансов регламент] („Финансовият регламент“). В него са определени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, обществените поръчки, непрякото изпълнение, финансовата помощ, финансовите инструменти и бюджетните гаранции.
- (3) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁸, Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета⁴⁹, Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета⁵⁰ и Регламент

⁴⁵ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁴⁶ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

⁴⁷ *Позоваването подлежи на актуализация:* ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 1. *Оценката е достъпна на адрес:* http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:2013:373:TOC

⁴⁸ ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1-22. Регламентът е достъпен на адрес: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R0883&rid=1>

⁴⁹ ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1-4. Регламентът е достъпен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31995R2988&rid=1>

(ЕС) 2017/1939 на Съвета⁵¹ финансовите интереси на Съюза се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности и измами, събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, налагане на административни санкции. В съответствие по-специално с разпоредбите и процедурите, установени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета и в Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) може да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, за да установи дали е налице измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 Европейската прокуратура може да разследва и да преследва по наказателен ред измами и други престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета⁵². В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства на Съюза, оказват пълно сътрудничество за защита на финансовите интереси на Съюза, предоставят необходимите права и достъп на Комисията, на OLAF, на Европейската прокуратура и на Европейската сметна палата (ЕСП) и гарантират, че всички трети страни, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

- (4) В съответствие с *[позоваването да се актуализира в съответствие с новото решение за ОСТ: член 88 от Решение /ЕС на Съвета⁵³]* физически лица и организации, установени в отвъдморски страни и територии (ОСТ), следва да имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.
- (5) В съответствие с параграфи 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г.⁵⁴ е необходимо да се оцени настоящата програма въз основа на информацията, събрана чрез специфични изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват свръхрегулирането и административната тежест, особено за държавите членки. При целесъобразност тези изисквания могат да включват измерими показатели като основа за оценка на последиците от програмата по места.
- (6) Срещата на върха в областта на цифровите технологии в Талин⁵⁵ през септември 2017 г. и Заключениеята на Европейския съвет⁵⁶ от 19 октомври 2017 г. посочиха необходимостта Европа да инвестира в цифровизацията на икономиките ни и да

⁵⁰ OB L 292, 15.11.1996 г., стр. 2-5. Регламентът е достъпен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:31996R2185&rid=1>

⁵¹ OB L 283, 31.10.2017 г., стр. 1-71. Регламентът е достъпен на адрес <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32017R1939&rid=1>

⁵² Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (OB L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

⁵³ Решение /ЕС на Съвета.

⁵⁴ Междуинституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество от 13 април 2016 г. OB L 123, 12.5.2016 г., стр. 1-14.

⁵⁵ <https://www.eu2017.eu/news/insights/conclusions-after-tallinn-digital-summit>

⁵⁶ <https://www.consilium.europa.eu/media/21620/19-euco-final-conclusions-en.pdf>

се справи с недостига на умения, за да се запазят и укрепят европейската конкурентоспособност, качеството ни на живот и социалният ни облик. Европейският съвет стигна до заключението, че цифровата трансформация предлага огромни възможности за иновации, растеж и създаване на работни места, ще допринесе за нашата конкурентоспособност на глобално равнище и засилва творческото и културното многообразие. За да оползотворим тези възможности, е необходимо заедно да се изправим срещу някои от предизвикателствата, породени от цифровата трансформация, и да преразгледаме засегнатите от нея политики.

- (7) Европейският съвет по-конкретно заключи, че Съюзът следва спешно да вземе мерки срещу нововъзникващите тенденции: това включва въпроси като изкуствения интелект и технологиите на разпределения регистър (например блок-верига), като в същото време се гарантира високо ниво на защита на данните, цифровите права и етичните стандарти. Европейският съвет прикани Комисията да представи европейски подход към изкуствения интелект най-късно в началото на 2018 г. и призова Комисията да представи нужните инициативи за укрепване на рамковите условия с оглед да се даде на ЕС възможност за проучване на нови пазари чрез основани на риска радикални иновации и за утвърждаване на водещата роля на промишлеността на ЕС.
- (8) В Съобщението на Комисията „Нова, модерна многогодишна финансова рамка за Европейския съюз, с която ефикасно да постига резултати по своите приоритети след 2020 г.“⁵⁷ измежду вариантите за бъдещата финансова рамка се набелязва програма за цифровата трансформация на Европа с цел да се осигури „напредъкът към интелигентен растеж в области като висококачествена инфраструктура за данни, свързаност и киберсигурност“. Тя ще се стреми да обезпечи водещата позиция на Европа в областта на суперкомпютрите, интернетата от следващо поколение, изкуствения интелект, роботиката и големите информационни масиви. Това би укрепило конкурентната позиция на промишлеността и предприятията в Европа в рамките на цифровизираната икономика и би оказало значително въздействие върху преодоляването на недостига на умения в целия Съюз.
- (9) Съобщението „Към общо европейско пространство на данни“⁵⁸ е насочено към нова мярка, която трябва да бъде взета като ключова стъпка към едно общо пространство на данни в ЕС — безпрепятствено цифрово пространство с мащаб, който ще даде възможност за развитието на нови основани на данни продукти и услуги.
- (10) Общата цел на програмата следва да бъде да се подкрепи цифровата трансформация на промишлеността и да се насърчи по-доброто използване на промишления потенциал на политиките за иновации, научни изследвания и технологично развитие в полза на предприятията и гражданите в целия Съюз. Програмата следва да бъде структурирана в пет специфични цели, които отразяват основните области на политиката, а именно: високопроизводителни изчислителни технологии, киберсигурност, изкуствен интелект, задълбочени цифрови умения и внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост. За всички тези области програмата

⁵⁷ COM(2018) 98 final.

⁵⁸ COM(2018) 125 final.

следва също така да цели по-добро съгласуване между политиките на Съюза и държавите членки и регионалните политики, както и обединяването на частни и промишлени ресурси с цел увеличаване на инвестициите и създаване на по-силни полезни взаимодействия.

Централната роля при изпълнението на програмата следва да бъде предоставена на цифровите иновационни центрове, които следва да стимулират широкото приемане на модерни цифрови технологии от промишлеността, от публичните организации и академичните среди. Мрежата от цифрови иновационни центрове следва да гарантира най-широко географско покритие на Европа⁵⁹. Първият набор от цифрови иновационни центрове ще бъдат подбран въз основа на предложенията на държавите членки, а след това мрежата ще бъде разширена чрез открита и състезателна процедура. Цифровите иновационни центрове ще служат като точки, в които ще се предоставя най-новият цифров капацитет, включително високопроизводителните изчислителни технологии (ВИТ), изкуственият интелект, киберсигурността, както и други съществуващи иновативни технологии, като главните базови технологии, налични също в производствени лаборатории („fablabs“) или градски лаборатории („citylabs“). Те трябва да действат като единни звена за контакт, чрез които да се получава достъп до изпитани и утвърдени технологии и да се насърчават отворените иновации. Те също така ще осигурят подкрепа в областта на задълбочените цифрови умения. Мрежата от цифрови иновационни центрове следва също да допринесе за участието на най-отдалечените региони в цифровия единен пазар.

- (12) Програмата следва да се изпълнява чрез проекти, укрепващи съществуващия цифров капацитет и широкото му използване. Това следва да включва съвместни инвестиции с държавите членки и, когато е необходимо, с частния сектор. Това следва по-специално да изисква постигането на критична маса обществени поръчки, за да се постигне по-добра икономическа ефективност и да се гарантира, че доставчиците в Европа запазват мястото си в авангарда на технологичния напредък.
- (13) Целите на политиката на настоящата програма ще се постигат и посредством финансови инструменти и бюджетни гаранции по линия на политическия(те) компонент(и) [...] на фонда InvestEU.
- (14) Действията по програмата следва да се използват за коригиране на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира или измества частното финансиране, и да имат ясно изразена европейска добавена стойност.
- (15) За постигането на максимална гъвкавост през целия жизнен цикъл на програмата и развиването на полезни взаимодействия между компонентите ѝ всяка една от специфичните цели може да се изпълнява чрез всички налични инструменти съгласно Финансовия регламент. Механизмите за изпълнение, които трябва да се използват, са пряко управление и непряко управление, когато финансирането от страна на Съюза следва да бъде комбинирано с други източници на финансиране или когато изпълнението изисква създаването на структури със споделено управление.

⁵⁹

Както е посочено в Съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“ (COM(2016) 180 final)

- (16) **Високопроизводителните изчислителни технологии** и свързаният с тях капацитет за обработка на данни в Съюза следва да позволят да се гарантира по-широкото използване на високопроизводителните изчислителни технологии от страна на промишлеността, както и, в по-общ план, в области от обществен интерес, за да се оползотворят уникалните възможности, които суперкомпютри предоставят на обществото по отношение на здравеопазването, околната среда и сигурността, както и повишаването на конкурентоспособността на промишлеността, особено на малките и средните предприятия.
- (17) Съветът⁶⁰ и Европейският парламент⁶¹ изразиха подкрепата си за намеса от страна на Съюза в тази област. Освен това през 2017 г. девет държави членки подписаха декларацията за ЕуроНРС⁶², междуправителствено споразумение, с което те поеха ангажимент да си сътрудничат с Комисията за изграждане и внедряване на най-модерни ВИТ и инфраструктури за данни в Европа, които ще бъдат на разположение в рамките на Съюза за научни общности, публични и частни партньори.
- (18) За най-подходящ механизъм за изпълнението на специфична цел „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се счита съвместно предприятие, по-специално за координиране на националните стратегии и инвестиции и стратегиите и инвестициите на Съюза във високопроизводителна компютърна инфраструктура и научноизследователски и развойни дейности в тази област и за защита на икономическите и стратегическите интереси на Съюза⁶³. Освен това експертните центрове за високопроизводителни изчислителни технологии в държавите членки ще предоставят високопроизводителни изчислителни услуги на промишлеността, академичните среди и публичните администрации.
- (19) Изграждането на капацитет, свързан с **изкуствения интелект**, е ключов двигател за цифровата трансформация на промишлеността и публичния сектор. Все по-автономни работи се използват в заводите, дълбоководните дейности, домовете, градовете и болниците. Търговските платформи за изкуствен интелект преминаха от тестова фаза към реални приложения в областта на здравеопазването и околната среда; всички основни автомобилни производители разработват автомобили без шофьор, а техниките за машинно самообучение са в центъра на всички основни уеб платформи и приложения за големи информационни масиви.
- (20) Наличието на големи масиви от данни и съоръжения за изпитване и експериментиране са от голямо значение за развитието на изкуствения интелект.
- (21) В своята резолюция от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост⁶⁴ Европейският парламент подчерта голямото значение на един общ европейски подход относно **киберсигурността**, призна необходимостта от повишаване на осведомеността и счете, че устойчивостта на

⁶⁰

⁶¹

⁶²

⁶³

Оценка на въздействието, придружаваща документа „Предложение за регламент на Съвета относно създаване на съвместното предприятие ЕуроНРС“ (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/proposal-council-regulation-establishing-eurohpc-joint-undertaking-impact-assessment>)

⁶⁴

Документ A8-0183/2017, достъпен на адрес:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=BG&reference=P8-TA-2017-0240>

киберпространството е изключително важна отговорност на ръководителите на предприятията и на лицата, определящи политиките в областта на промишлеността в Европа.

- (22) Киберсигурността представлява предизвикателство за целия Съюз, което не може да бъде преодоляно само с разпокъсани национални инициативи. Капацитетът на Европа в областта на киберсигурността следва да бъде укрепен, за да се предостави на Европа необходимият капацитет за защита на нейните граждани и предприятия от кибернетични заплахи. Освен това потребителите следва да бъдат защитени при използването на свързани продукти, които могат да бъдат предмет на хакерска атака и да застрашат тяхната безопасност. Това следва да бъде постигнато съвместно с държавите членки и частния сектор чрез разработване и осигуряване на координация между проектите, укрепващи капацитета на Европа в областта на киберсигурността, и гарантиране на широкото внедряване на най-новите решения в областта на киберсигурността във всички сектори на икономиката, както и чрез обединяване на компетентностите в тази област, за да се гарантира необходимата критична маса и високо равнище.
- (23) През септември 2017 г. Комисията представи пакет от инициативи⁶⁵, установяващ всеобхватен подход на Съюза към киберсигурността, с цел укрепване на капацитета на Европа за справяне с кибератаки и кибернетични заплахи, както и на технологичния и промишления капацитет в тази област.
- (24) Доверието е предварително условие за функционирането на цифровия единен пазар. Технологиите за киберсигурност, като например цифровите самоличности, криптографията или засичането на проникване, както и прилагането им в области като финансите, промишлеността 4.0, енергетиката, транспорта, здравеопазването или електронното управление, са от първостепенно значение за гарантиране на сигурността и доверието в дейностите и сделките онлайн на гражданите, публичните администрации и предприятията.
- (25) Европейският съвет в заключенията си от 19 октомври 2017 г. изтъкна, че за успешното изграждане на цифрова Европа Съюзът по-специално се нуждае от пазари на труда и системи за обучение и образование, подходящи за цифровата ера, и че е необходимо да се инвестира в **цифрови умения**, за да могат всички европейци да ги придобият;
- (26) Европейският съвет в заключенията си от 14 декември 2017 г. призова държавите членки, Съвета и Комисията да придвижат напред дневния ред от социалната среща на върха в Гьотеборг през ноември 2017 г., включително европейския стълб на социалните права, както и образованието и обучението и изпълнението на новата европейска програма за умения. Освен това Европейският съвет прикани Комисията, Съвета и държавите членки да разгледат евентуални мерки за преодоляване на предизвикателствата в областта на уменията, свързани с цифровизацията, киберсигурността, медийната грамотност и изкуствения интелект и необходимостта от приобщаващ, основан на ученето през целия живот и иновациите подход към образованието и обучението. В отговор на 17 януари 2018 г. Комисията представи първи пакет от мерки, насочени към

⁶⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/cybersecurity>

основните компетентности, цифровите умения⁶⁶, както и към общите ценности и приобщаващото образование. През май 2018 г. беше дадено началото на втори пакет от мерки за изграждането на европейско пространство за образование до 2025 г., който също така подчертава първостепенното значение на цифровите умения.

- (27) В резолюцията си от 1 юни 2017 г. относно цифровизацията на европейската промишленост⁶⁷ Европейският парламент заяви, че образованието, обучението и ученето през целия живот са крайъгълният камък на социалното сближаване в условията на цифрово общество.
- (28) Модерните цифрови технологии, подкрепени от тази програма, като например високопроизводителните изчислителни технологии, киберсигурността и изкуствения интелект, са вече достатъчно развити, за да се премине отвъд научноизследователската сфера и да бъдат внедрени, приложени и подсилени на равнището на Съюза. Подобно на внедряването на тези технологии уменията също изискват действия на равнището на Съюза. Възможностите за обучение по задълбочени цифрови умения трябва да се интензифицират, увеличат и направят достъпни в целия ЕС. Обратното би могло да възпрепятства безпроблемното внедряване на модерните цифрови технологии и да навреди на цялостната конкурентоспособност на икономиката на Съюза. Действията, подпомагани от настоящата програма, са допълващи към действията, подкрепяни от ЕСФ, ЕФРР и програмата „Хоризонт Европа“.
- (29) **Модернизирането на публичните администрации и услуги чрез цифрови средства** е от решаващо значение за намаляването на административната тежест за промишлеността и гражданите като цяло, като прави взаимодействията им с публичните органи по-бързи, по-удобни и по-евтини, както и като увеличава ефективността и качеството на услугите, предоставяни на гражданите и предприятията. Тъй като много услуги от обществен интерес вече имат съюзно измерение, подкрепата за тяхното развитие и внедряване на равнището на Съюза следва да се гарантира, че гражданите и предприятията ще могат да се възползват от достъпа до висококачествени цифрови услуги в цяла Европа.
- (30) Цифровата трансформация на областите от обществен интерес, като например здравеопазването⁶⁸, мобилността, правосъдието, наблюдението на Земята и екологичния мониторинг, образованието и културата, изисква продължаването и разширяването на инфраструктурите за цифрови услуги, които позволяват сигурен трансграничен обмен на данни и насърчават развитието на национално равнище. Тяхната координация съгласно настоящия регламент води най-добро реализиране на потенциала за използване на полезните взаимодействия.
- (31) Съветът на ЕС в декларацията си от Талин на 6 октомври 2017 г. стигна до заключението, че напредъкът в областта на цифровите технологии изцяло преобразува нашите общества и икономики, както отправя предизвикателство към ефективността на вече разработените политики в широк кръг области, както и към ролята и функцията на публичната администрация като цяло. Наш дълг е

⁶⁶ В рамките на този пакет Планът за действие в областта на цифровото образование (COM(2018) 22 final) предвижда поредица от мерки за подпомагане на държавите членки при развиването на цифрови умения и компетентности в сферата на формалното образование.

⁶⁷ Документ A8-0183/2017, достъпен на адрес:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=BG&reference=P8-TA-2017-0240>

⁶⁸ http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=51628

да предвидим и управляваме тези предизвикателства, за да отговорим по-добре на нуждите и очакванията на гражданите и предприятията.

- (32) Модернизирането на европейските публични администрации е един от ключовите приоритети за успешното прилагане на стратегията за цифров единен пазар. В междинната оценка на стратегията се подчертава необходимостта да се засили преобразуването на публичните администрации и да се гарантира на гражданите лесен, надежден и безпроблемен достъп до обществените услуги.
- (33) Годишният обзор на растежа, публикуван от Комисията през 2017 г.⁶⁹, показва, че качеството на европейските публични администрации оказва непосредствено въздействие върху стопанската среда, поради което е решаващ фактор за стимулиране на производителността, конкурентоспособността, икономическото сътрудничество, растежа и заетостта. По-специално ефикасната и прозрачна публична администрация и ефективните правосъдни системи са необходими за насърчаването на икономическия растеж и предоставянето на висококачествени услуги за предприятията и гражданите.
- (34) **Оперативната съвместимост** на европейските обществени услуги засяга всички равнища на администрацията: Европейско, национално, регионално и местно. Освен премахването на пречките пред функционирането на единния пазар, оперативната съвместимост улеснява успешното прилагане на политиките и има голям потенциал за избягване на трансграничните електронни бариери, като освен това гарантира създаването на нови или утвърждаването на развиващите се общи обществени услуги на равнището на Съюза. С цел да се премахне разпокъсаността на европейските услуги и да се подкрепят основните свободи и действащото взаимно признаване в ЕС, следва да бъде насърчаван цялостен междусекторен и трансграничен подход към оперативната съвместимост по начина, който е най-ефективен и най-добре съответстващ на потребностите на крайните ползватели. Това означава, че оперативната съвместимост трябва да се разбира в широк смисъл — от техническото до правното измерение, включително елементите на политиката в тази област. Поради това дейностите ще излязат извън рамките на обичайния жизнен цикъл на решения, за да се включат всички елементи на намеса в подкрепа на необходимите рамкови условия за устойчива оперативна съвместимост в широк смисъл.
- (35) Бюджетът, отпуснат за специфични дейности, посветени на изпълнението на рамката за оперативна съвместимост и оперативната съвместимост на разработените решения, е 194 милиона евро.

В Резолюцията на Европейския парламент от 1 юни 2017 г. относно **цифровизацията на европейската промишленост**⁷⁰ подчертава значението на деблокирането на достатъчно публично и частно финансиране за цифровизацията на промишлеността в Европа.

- (37) През април 2016 г. Комисията прие инициативата „Цифровизиране на европейската промишленост“, за да гарантира, че „всеки промишлен отрасъл в Европа, независимо от кой сектор е, където и да е разположен и без значение

⁶⁹ COM(2016) 725 final.

⁷⁰

каква е неговата големина, ще може в пълна степен да се възползва от цифровите иновации⁷¹.

- (38) Европейският икономически и социален комитет приветства Съобщението относно „Цифровизиране на европейската промишленост“ и го разглежда, заедно с придружаващите документи, като „първата стъпка в мащабна европейска работна програма, която трябва да се изпълнява в тясно сътрудничество между всички заинтересовани страни в публичния и частния сектор“⁷².

Постигането на целите може да изисква мобилизиране на потенциала на допълващи се технологии в областите на мрежите и изчисленията, както се посочва в Съобщението „Цифровизиране на европейската промишленост“⁷³, в което се отчита, че „наличието на мрежова и облачна инфраструктура от световна класа“ е основна съставка на цифровизацията на промишлеността.

- (40) Общият регламент относно защитата на данните (ОРЗД), приложим от май 2018 г. нататък, предвижда единен набор от правила, пряко приложими в правния ред на държавите членки, с когото ще гарантира свободното движение на лични данни между държавите членки на ЕС и ще укрепи доверието и сигурността на гражданите – два абсолютно необходими елемента за истински цифров единен пазар. В този смисъл действията, предприети в рамките на настоящата програма, които включват обработването на лични данни, следва да подкрепят прилагането на ОРЗД, например в областта на изкуствения интелект и технологията на блок-веригата.
- (41) Програмата следва да бъде изпълнявана при пълно зачитане на международната и европейската рамка на защита и правоприлагане спрямо интелектуалната собственост. Ефективната защита на интелектуалната собственост играе ключова роля за иновациите и по този начин е необходима за ефективното изпълнение на програмата.
- (42) Субектите, изпълняващи настоящата програма, следва да съблюдават разпоредбите, приложими за институциите на Съюза, както и националното законодателство относно обработката на информация, по-специално на чувствителната неклафицицирана информация и на класифицирана информация на ЕС.
- (43) На фона на значението на справянето с изменението на климата и в съответствие с ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение и целите на ООН за устойчиво развитие, тази програма ще допринесе за интегриране на действията в областта на изменението на климата и ще доведе до постигане на общата цел 25 % от разходите на бюджета на ЕС да бъдат в подкрепа на целите в областта на климата⁷⁴. Съответните действия ще бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на програмата и повторно оценени в контекста на съответните оценки и преглеждане на процесите.

71

72

73

COM (2016) 180 final: Цифровизиране на европейската промишленост – Оползотворяване в пълна степен на предимствата на цифровия единен пазар.

74

COM(2018) 321 final, стр. 1

- (44) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия за приемане на работни програми, така че целите на програмата да бъдат постигнати в съответствие с възприетите от Съюза и държавите членки приоритети, като същевременно се гарантира съгласуваност, прозрачност и непрекъснатост на съвместното действие на Съюза и държавите членки. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011⁷⁵ за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията.
- (45) Работните програми следва по принцип да бъдат приемани като многогодишни работни програми, обикновено на всеки две години, или, ако е обосновано от необходимост, свързана с изпълнението на програмата, като едногодишни работни програми. Видовете финансиране и методите за изпълнение съгласно настоящия регламент следва да се избират в зависимост от възможностите за осъществяване на специфичните цели на действията и за постигане на резултати, като се вземат предвид по-специално разходите за проверките, административната тежест и очакваният риск от неспазване. Това следва да включва разглеждане на възможността за използване на еднократни суми, фиксирани ставки и единични разходи, както и финансиране, което не е свързано с разходи, както е посочено в член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.
- (46) На Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз във връзка с измененията на приложение II за преразглеждане и/или допълване на показателите. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложи в Междунституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. По-специално, с цел осигуряване на равностойно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.
- (47) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, признати в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално посочените в членове [8], [11], [16], [21], [35], [38] и [47] относно защитата на личните данни, свободата на изразяване на мнение и свободата на информация, свободата на стопанска инициатива, забраната на дискриминацията, здравеопазването, защитата на потребителите и правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес. Настоящият регламент трябва да се прилага от държавите членки при зачитане на тези права и принципи.

⁷⁵

Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (48) Трети държави, които са членове на Европейското икономическо пространство (ЕИП), могат да участват в програмите на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено по силата на Споразумението за ЕИП, което предвижда изпълнението на програмите с решение съгласно посоченото споразумение. В настоящия регламент следва да се въведе специална разпоредба, за да се предоставят необходимите права за достъп на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската сметна палата, за да упражняват те изцяло съответните си правомощия.
- (49) Хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и Съвета въз основа на член 322 от Договора за функционирането на Европейския съюз, се прилагат към настоящия регламент. Тези правила са установени във Финансовия регламент и по-специално определят процедурата за изготвяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, обществени поръчки, награди, непряко изпълнение и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети въз основа на член 322 от ДФЕС, също така се отнасят до защитата на бюджета на Съюза в случай на широко разпространено незачитане на принципите на правовата държава в държавите членки, тъй като зачитането на принципите на правовата държава е важна предпоставка за добро финансово управление и ефективно финансиране от ЕС.

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава програмата „Цифрова Европа“ („програмата“).

С него се определят целите на програмата, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Европейския съюз и правилата за предоставяне на такова финансиране.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- а) „операция за смесено финансиране“ означава действия, подкрепени от бюджета на ЕС, включително в рамките на механизми за смесено финансиране по член 2, параграф 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа и/или финансови инструменти от бюджета на ЕС с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;
- б) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно националното, съюзното или международното право, което има правосубектност и може, действайки от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, в съответствие с член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност;
- в) „трета държава“ означава държава, която не е членка на Съюза;
- г) „асоциирана държава“ означава трета държава, която е страна по споразумение със Съюза, позволяващо участието ѝ в програмата съгласно член [10]; „международна организация от европейски интерес“ означава международна организация, мнозинството от членовете на която са държави — членки на ЕС, или чието седалище е в държава — членка на ЕС;
- д) „цифров иновационен център“ означава правен субект, определен или избран чрез открита и състезателна процедура с оглед изпълнение на задачите в рамките на програмата, по-конкретно предоставяне на достъп до технологични експертни знания и експериментални съоръжения, като например оборудване и софтуерни инструменти, за да се позволи цифровата трансформация на промишлеността;
- е) „задълбочени цифрови умения“ са уменията и компетентностите, необходими за проектиране, разработване, управление, внедряване и поддръжка на технологиите, подкрепяни чрез настоящия регламент.

Член 3

Цели на програмата

1. Програмата има следната обща цел: да подкрепи цифровата трансформация на европейската икономика и общество и да предостави ползите от нея на европейските граждани и предприятия. Програмата ще:
 - а) укрепи капацитета на Европа в ключови области на цифровите технологии чрез широкомащабно внедряване;
 - б) разшири разпространението и въвеждането на цифровите технологии в области от обществен интерес и в частния сектор.
2. Програмата ще има пет специфични цели:
 - а) Специфична цел № 1: Високопроизводителни изчислителни технологии (ВИТ)
 - б) Специфична цел № 2: Изкуствен интелект
 - в) Специфична цел № 3: Киберсигурност и доверие
 - г) Специфична цел № 4: Задълбочени цифрови умения
 - д) Специфична цел № 5: Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост

Член 4

Високопроизводителни изчислителни технологии

Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 1. Чрез „Високопроизводителни изчислителни технологии“ се преследват следните оперативни цели:

- а) внедряването, координирането на равнището на Съюза и експлоатацията на интегрирана инфраструктура на световно равнище за суперизчисления от порядъка на ексафлопс⁷⁶ и данни, която да е достъпна на нетърговска основа за потребителите от публичния и частния сектор и за публично финансирани научноизследователски цели;
- б) внедряването на готова за употреба/работеща технология, произтичаща от научни изследвания и иновации, за да се изгради интегрирана екосистема за ВИТ на Съюза, която да обхваща всички сегменти на научната и индустриална верига за добавена стойност, включително хардуер, софтуер, приложения, услуги, междусистемни връзки и цифрови умения;
- в) внедряването и експлоатацията на инфраструктура за скорости над ексафлопс⁷⁷, включително интегриране с квантови изчислителни технологии и развиването на научноизследователски инфраструктури за информатика.

⁷⁶ Един милиард милиарда операции с плаваща запетая в секунда

⁷⁷ Хиляда пъти по-бърза от инфраструктура за ексафлоп

Член 5

Изкуствен интелект

Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 2. Чрез „Изкуствен интелект“ се преследват следните оперативни цели:

- а) изграждането и укрепването на ключовите ресурси за изкуствен интелект в Съюза, включително източници на данни и библиотеки на алгоритми при спазване на законодателството за защита на данните;
- б) предоставянето на тези ресурси на всички предприятия и публични администрации;
- в) укрепването и свързването в мрежа на съществуващите съоръжения за изпитване и експериментиране с изкуствен интелект в държавите членки;

Член 6

Киберсигурност и доверие

Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 3. Чрез „Киберсигурност и доверие“ се преследват следните оперативни цели:

- а) подпомагане, съвместно с държавите членки, на възлагането на обществени поръчки за съвременно оборудване, инструменти и инфраструктури за данни при пълно спазване на законодателството за защита на данните;
- б) подпомагане на използването по най-добрия начин на европейските знания, способности и умения във връзка с киберсигурността;
- в) осигуряване на широко внедряване на последните решения, свързани с киберсигурността, във всички сектори на икономиката;
- г) укрепване на капацитета в рамките на държавите членки и частния сектор, за да им се помогне да изпълнят изискванията на Директива (ЕС) 2016/1148 на Европейския парламент и на Съвета от 6 юли 2016 г. относно мерки за високо общо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи в Съюза⁷⁸.

Член 7

Задълбочени цифрови умения

Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 4. Чрез „Задълбочени цифрови умения“ се подкрепя развитието на задълбочени цифрови умения в областите, подкрепяни от настоящата програма, като по този начин се допринася за увеличаване на талантите в Европа и насърчаване на по-голям професионализъм, особено по отношение на високопроизводителните изчислителни технологии, анализа на големи информационни масиви, киберсигурността, технологиите на разпределения регистър, роботиката и изкуствения интелект. Финансовата намеса преследва следните оперативни цели:

⁷⁸ OB L 194, 19.7.2016 г., стр. 1–30.

- а) подпомагане на изготвянето и осъществяването на дългосрочни обучения и курсове за студенти, ИТ специалисти и работната сила;
- б) подпомагане на изготвянето и осъществяването на краткосрочни обучения и курсове за предприемачите, ръководителите на малкия бизнес и работната сила;
- в) подпомагане на обучения на работното място и стажове за студентите, младите предприемачи и висшистите.

Член 8

Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост

Финансовата намеса на Съюза по специфична цел № 5. Чрез „Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост“ се постигат следните оперативни цели:

- а) гарантиране на това, че публичният сектор и областите от обществен интерес, като например здравеопазването и грижите, образованието, съдебната система, транспортът, енергетиката, околната среда, културният и творческият сектор, могат да внедрят и имат достъп до съвременни цифрови технологии, по-специално високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект и киберсигурността;
- б) внедряване, експлоатация и поддръжка на трансевропейски оперативно съвместими инфраструктури за цифрови услуги (включително свързани услуги) в допълнение към националните и регионалните действия;
- в) улесняване на разработването, актуализирането и използването на решения и рамки от европейските публични администрации, предприятия и граждани, включително повторното използване на решения и рамки за оперативна съвместимост;
- г) предоставяне на достъп на публичните администрации за изпитване и пилотно внедряване на цифрови технологии, включително трансграничното им използване;
- д) подпомагане на използването на модерни цифрови и свързани с тях технологии, включително по-специално високопроизводителните изчислителни технологии, изкуствения интелект, киберсигурността и бъдещите нововъзникващи технологии от промишлеността на Съюза, особено от страна на МСП;
- е) подпомагане на проектирането, изпитването, създаването и внедряването на оперативно съвместими цифрови решения за обществените услуги на равнище на ЕС, предоставяни чрез платформа за основи на данни, повторно използвани решения, за да се насърчи новаторството и да се установят общи рамки с цел реализация на пълния потенциал на услугите на публичните администрации за европейските граждани и предприятия;
- ж) осигуряване на непрекъснат капацитет на равнище ЕС за наблюдение, анализ и адаптиране към бързо развиващите се цифрови тенденции, както и за споделяне на информация и разпространяване на най-добри практики;

- з) подпомагане на сътрудничеството към постигане на европейска екосистема за надеждни инфраструктури с използване на услугите и приложенията на разпределения регистър, включително подпомагане на оперативната съвместимост и стандартизацията и насърчаване на внедряването в ЕС на трансгранични приложения;
- и) изграждането и укрепването на мрежата от цифрови иновационни центрове.

Член 9

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на програмата за периода 2021—2027 г. е 9 194 000 000 EUR по текущи цени.
2. Индикативното разпределение на посочената сума е:
 - а) до 2 698 240 000 EUR за специфична цел № 1, Високопроизводителни изчислителни технологии
 - б) до 2 498 369 000 EUR за специфична цел № 2, Изкуствен интелект
 - в) до 1 998 696 000 EUR за специфична цел № 3, Киберсигурност и доверие
 - г) до 699 543 000 EUR за специфична цел № 4, Задълбочени цифрови умения
 - д) до 1 299 152 000 EUR за специфична цел № 5, Внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативната съвместимост
3. Сумата, посочена в параграф 1, може да бъде използвана за техническа и административна помощ за изпълнението на програмата, например за подготвителни, мониторингови, контролни и одитни дейности и дейности за оценка, включително корпоративни информационни системи.
4. Бюджетните задължения за действия, които надхвърлят една финансова година, могат да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.
5. Ресурсите, отпуснати на държавите членки в режим на споделено управление, могат по искане на държавите членки да бъдат прехвърлени към програмата. Комисията изпълнява тези ресурси пряко в съответствие с член 62, параграф 1, буква а) от Финансовия регламент или непряко — в съответствие с буква в) от посочения член и параграф. Когато е възможно, тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.
6. Без да се засяга Финансовият регламент, разходите за действия, произтичащи от проекти, включени в първата работна програма, могат да бъдат допустими от 1 януари 2021 г.

Член 10

Трети държави, асоциирани към програмата

Програмата е отворена за:

1. Членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство, в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;
2. Присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални държави кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
3. Държави, попадащи в обхвата на Европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, определени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;
4. Трети държави — в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в която и да програма на Съюза, при условие че споразумението
 - гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;
 - определя условията за участието в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и техните административни разходи. Този принос представлява целеви приходи в съответствие с член [21, параграф 5] от [новия Финансов регламент];
 - не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата;
 - гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Член 11

Международно сътрудничество

1. Съюзът може да си сътрудничи с трети държави, посочени в член 10, други трети държави и международни организации или установени в тези държави органи, по-специално в рамките на Евро-средиземноморското партньорство и Източното партньорство, както и със съседни страни — по-специално от регионите на Западните Балкани и Черно море. Без да се засягат разпоредбите на член [19], свързаните разходи не се покриват от програмата.
2. Сътрудничеството с трети страни и организации, посочени в параграф 1, по специфична цел № 3. За „Киберсигурност и доверие“ се прилага член [12].

Член 12

Сигурност

3. Действията, извършвани в рамките на програмата, съответстват на приложимите правила за сигурност и по-специално защитата на класифицираната информация срещу нерегламентирано разкриване, включително спазване на съответното национално право и правото на Съюза. В случай на действия, извършвани извън Съюза, в допълнение към спазването на горепосочените изисквания трябва да се сключи споразумение за сигурност между Съюза и третата държава, в която се извършва дейността.
4. При целесъобразност предложенията и тръжните оферти включват самооценка на сигурността, която идентифицира проблемите със сигурността и подробно описва как тези проблеми ще бъдат решени с оглед спазването на съответното национално право и правото на Съюза.
5. При целесъобразност Комисията или финансиращият орган извършват проверка на сигурността за предложения, повдигащи въпроси, свързани със сигурността.
6. При целесъобразност действията се привеждат в съответствие с Решение (ЕС, Евратом) 2015/444/ЕО на Комисията⁷⁹ и правилата за прилагането му.
7. В работната програма може също така да се предвиди, че правните субекти, които са установени в асоциирани държави и правните субекти, които са установени в ЕС, но са контролирани от трети държави, нямат право да участват във всички или в част от действията по специфична цел № 3 от съображения за сигурност. В такива случаи поканите за предложения и поканите за участие в търгове се ограничават до субектите, установени или считани за установени в държавите членки и контролирани от държавите членки и/или от граждани на държавите членки.

Член 13

Полезни взаимодействия с други програми на Съюза

1. Програмата е проектирана така, че при изпълнението ѝ да се осъществят полезни взаимодействия, както е описано по-подробно в приложение III, с други програми за финансиране на Съюза, по-специално чрез договорености за допълнително финансиране по линия на програми на ЕС, чиито условия на управление го позволяват; в последователност, при редуване или чрез комбинация от средства, включително съвместно финансиране на действията.
2. Трябва да бъдат създадени подходящи механизми за координация между съответните органи и подходящи инструменти за мониторинг с цел системно осигуряване на полезни взаимодействия между програмата и всички съответни инструменти за финансиране на ЕС. Договореностите трябва да допринасят за избягване на дублирането и постигане на максимално въздействие на разходите.

⁷⁹ Решение (ЕС, Евратом) 2015/444 на Комисията от 13 март 2015 г. относно правилата за сигурност за защита на класифицираната информация на ЕС (ОВ L 72, 17.3.2015 г., стр. 53).

Член 14

Изпълнение и форми на финансиране

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органите, определени в член 62, параграф 1, буква в) и член 58, параграф 1, буква в) от Финансовия регламент, по-специално за специфични цели № 1 и № 3. Финансиращите органи могат да се отклонят от правилата за участие и разпространение, установени в настоящия регламент само ако това е предвидено в основния акт за създаването на финансиращия орган и/или за възлагането на финансиращия орган на задачи по изпълнението на бюджета или за финансиращите органи съгласно член 62, параграф 1, буква в), подточки ii), iii) или v) от Финансовия регламент, ако това се предвижда в споразумението за финансов принос и техните специфични оперативни нужди или естеството на действието го налагат.
2. Програмата може да предоставя финансиране под всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, включително на първо място чрез поръчки, както и чрез безвъзмездни средства, награди и обществени поръчки. Тя може да предоставя също така финансиране под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.
3. Приносът към взаимен застрахователен механизъм, може да покрие риска, свързан със събирането на средства, дължими от получателите, и се смята за достатъчна гаранция съгласно Финансовия регламент. Прилагат се разпоредбите, установени в [член X от] Регламент (ЕС) № XXX [*приемник на Регламента относно гаранционния фонд*].

Член 15

Европейски партньорства

Програмата може да се изпълни европейски партньорства. Това може да включва по-специално принос към съществуващи или нови публично-частни партньорства под формата на съвместни предприятия, създадени съгласно член 187 от ДФЕС. За този принос се прилагат разпоредбите, свързани с европейските партньорства съгласно [Регламента относно „Хоризонт Европа“, да се добави референция].

Член 16

Цифрови иновационни центрове

1. През първата година от изпълнението на програмата трябва да се създаде първоначална мрежа от цифрови иновационни центрове.
2. За целите на създаването на мрежата по параграф 1 всяка държава членка определя субекти кандидати чрез открит и състезателен процес въз основа на следните критерии:
 - а) подходящи компетентности, свързани с функциите на цифровите иновационни центрове;
 - б) подходящ управленски капацитет, персонал и инфраструктура;

- в) оперативни и правни средства за прилагане на правилата за административното, договорното и финансовото управление, определени на равнището на Съюза;
 - г) подходящи финансови гаранции, учредени за предпочитане от публичен орган, съответстващи на размера на финансовите средства на Съюза, които ще трябва да управлява.
3. Комисията приема решение за относно избора на субекти, които да формират първоначалната мрежа. Тези субекти се подбират от Комисията измежду субектите кандидати, посочени от държавите членки, въз основа на критериите по параграф 2, както и въз основа на следните допълнителни критерии:
- а) наличния бюджет за финансиране на първоначалната мрежа;
 - б) необходимостта да се гарантира, че първоначалната мрежа покрива нуждите на промишлеността и областите от обществен интерес, както и всеобхватен и балансиран географски обхват.
4. Допълнителните цифрови иновационни центрове се избират въз основа на открита и състезателна процедура по такъв начин, че да се осигури възможно най-голямо географско покритие на Европа. Броят на субектите в мрежата е пропорционален на населението на дадена държава членка и във всяка държава членка има поне един цифров иновационен център. За да се обърне внимание на специфичните ограничения, пред които са изправени най-отдалечените региони на ЕС, могат да се номинират специфични субекти, които да покрият потребностите им.
5. Цифровите иновационни центрове могат да получават финансиране под формата на безвъзмездни средства.
6. Цифровите иновационни центрове, които получават финансиране, се ангажират с изпълнението на програмата като:
- а) предоставят услуги за цифрова трансформация — включително съоръжения за изпитване и експериментиране — насочени към МСП и дружества със средна пазарна капитализация, както и към сектори, които бавно усвояват цифровите и свързаните с тях технологии;
 - б) прехвърлят експертни знания и ноу-хау между региони, по-специално чрез свързването на МСП и дружествата със средна пазарна капитализация, установени в един регион, с цифровите иновационни центрове, установени в други региони, които са най-подходящи за предоставяне на съответните услуги;
 - в) предоставят тематични услуги, включително услуги, свързани с изкуствения интелект, високопроизводителните изчислителни технологии и киберсигурността и доверието на администрациите, организациите от общественения сектор, МСП и дружествата със средна пазарна капитализация. Отделни цифрови иновационни центрове могат да се специализират в специфични тематични услуги, като не са длъжни да предлагат всички тематични услуги, посочени в настоящия параграф;
 - г) предоставят финансова подкрепа за трети страни във връзка със специфична цел № 4, Задълбочени цифрови умения.

ГЛАВА II

ДОПУСТИМОСТ

Член 17

Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действията, с които се допринася за постигане на целите, посочени в член [3] и членове [4]–[8].
2. Критериите за допустимост на действията се определят в работните програми.

Член 18

Допустими субекти

1. В допълнение към критериите, определени в член 197 от Финансовия регламент, се прилагат критериите за допустимост, определени в параграфи 2—4:
2. Допустими са следните субекти:
 - а) правни субекти, установени в:
 - i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея;
 - ii) трети държави, асоциирани към програмата;
 - б) всеки правен субект, учреден съгласно съюзното право, или всяка международна организация.
3. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата, по изключение имат право да участват в специфични действия, когато това е необходимо за постигането на целите на програмата.
4. Физическите лица не са допустими освен за получаване на безвъзмездни средства, отпускани по специфична цел № 4. Задълбочени цифрови умения.
5. В работната програма може да се предвиди, че участието е ограничено до бенефициери, установени в държавите членки, или до бенефициери, установени в държавите членки и в определени асоциирани или други трети държави, поради съображения за сигурност или действия, пряко свързани със стратегическата независимост на ЕС.
6. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към програмата, следва по принцип да покриват разходите за своето участие.

ГЛАВА III

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Член 19

Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по програмата се отпускат и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.

Член 20

Критерии за отпускане

1. Критериите за отпускане се определят в работните програми и в поканите за предложения, като се вземат под внимание поне следните елементи:
 - а) степента на развитие на действието в разработването на проекта;
 - б) надеждността на предложения план за изпълнение;
 - в) стимулиращият ефект на подпомагането от Съюза върху публичните и частните инвестиции, когато е приложимо;
 - г) необходимостта от преодоляване на финансови пречки, напр. липсата на пазарно финансиране;
 - д) където е приложимо, икономическото и социалното въздействие и въздействието върху климата и околната среда и достъпността;
 - е) където е приложимо, трансевропейското измерение;
 - ж) където е приложимо, балансираното географско разпределение в рамките на Съюза, включително най-отдалечените региони;
 - з) където е приложимо, наличието на план за дългосрочна устойчивост.

ГЛАВА IV

ОПЕРАЦИИ ЗА СМЕСЕНО ФИНАНСИРАНЕ И ДРУГО КОМБИНИРАНО ФИНАНСИРАНЕ

Член 21

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране, за които е взето решение в рамките на настоящата програма, се изпълняват в съответствие с [Регламента за InvestEU] и дял X от Финансовия регламент.

Член 22

Кумулативно, допълнително и комбинирано финансиране

1. За действие, за което е предоставен принос от друга програма на Съюза, може да бъде предоставен и принос от програмата, при условие че приносът не обхваща едни и същи разходи. За всеки принос на програма на Съюза към действието се прилагат правилата на съответната програма. Кумулативното финансиране не може да превишава общия размер на допустимите разходи за действието, а подпомагането от различните програми на Съюза може да бъде изчислено на пропорционална основа в съответствие с документите, в които се определят условията за предоставяне на подпомагане.
2. Действия, получили сертификата „Печат за високи постижения“, или които отговарят на следните кумулативни, сравнителни условия:
 - а) да са оценени в покана за предложения по линия на програмата;
 - б) да отговарят на минималните изисквания за качество на тази покана за предложения;
 - в) да не могат да бъдат финансирани в рамките на тази покана за предложения поради бюджетни ограничения.

могат да получават подпомагане от Европейския фонд за регионално развитие, Кохезионния фонд, Европейския социален фонд + или Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони в съответствие с член [67], параграф 5 от Регламент (ЕС) XX [Регламент за общоприложимите разпоредби] и член [8] от Регламент (ЕС) XX [финансиране, управление и мониторинг на общата селскостопанска политика], при условие че тези действия са в съответствие с целите на съответната програма. Прилагат се правилата на фонда, предоставящ подпомагането.

ГЛАВА V

ПРОГРАМИРАНЕ, МОНИТОРИНГ, ОЦЕНКА И КОНТРОЛ

Член 23

Работни програми

1. Програмата се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110 от Финансовия регламент.
2. Тези работни програми се приемат като многогодишни програми за цялата програма. Ако това е оправдано от конкретни нужди на изпълнението, те могат също така да бъдат приети като годишни програми, които обхващат една или повече специфични цели.
3. Първата многогодишна работна програма се съсредоточава върху дейностите, определени в приложението, и гарантира, че действията, подпомогнати по този начин, не изместват частното финансиране. Последващите работни програми могат да включват дейности, които не са посочени в приложението, при

условие че те са в съответствие с целите на настоящия регламент, както е посочено в членовете [4—8].

4. В работната програма се определя, когато това е уместно, общата сума, запазена за операции за смесено финансиране.

Член 24

Мониторинг и докладване

1. Показателите за мониторинг на изпълнението и напредъка на програмата към постигането на общите и специфичните цели, посочени в член 3, са определени в приложение II.
2. За да може ефективно да се оцени напредъкът на програмата към постигане на целите ѝ, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 27 за изменение на приложение II с цел преразглеждане или допълване на показателите, когато това е необходимо, и за допълнение на настоящия регламент с разпоредби относно създаването на рамка за мониторинг и оценка.
3. Системата за отчитане на изпълнението трябва да гарантира ефикасното, ефективно и навременно събиране на данните за мониторинга на изпълнението на програмата и на нейните резултати. За тази цел на получателите на средства от Съюза и на държавите членки се налагат пропорционални изисквания за докладване.
4. Официалната статистика на ЕС, като например редовните статистически проучвания в областта на ИКТ, се използва максимално. При първоначалното проектиране и последващото разработване на статистически показатели, използвани за мониторинг на изпълнението на програмата и на напредъка, постигнат във връзка с цифровата трансформация, се консултират националните статистически институти и се привличат за участие заедно с Евростат.

Член 25

Оценка

1. Провеждат се навременни оценки, които да послужат в процеса на вземане на решения.
2. Междинната оценка на програмата се извършва, след като за изпълнението на програмата се натрупа достатъчно информация, но не по-късно от четири години след започване на изпълнението на програмата.
3. В края на изпълнението на програмата, но не по-късно от четири години след края на периода, посочен в член [1], Комисията извършва окончателна оценка на програмата.
4. Системата за отчитане във връзка с оценката гарантира, че данните за оценка на програмата се събират ефикасно, ефективно, своевременно и в подходяща степен на подробност от страна на получателите на средства от Съюза;

5. Комисията представя заключенията от оценките и своите наблюдения на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите.

Член 26

Одити

1. Одитите относно използването на приноса от Съюза, проведени от лица или субекти, включително различни от тези, на които институции или органи на Съюза са възложили извършването на одити, съставляват основата на общата увереност по член 127 от Финансовия регламент.
2. Системата за контрол гарантира подходящ баланс между доверието и контрола, като се вземат предвид административните и другите разходи за контрол на всички равнища.
3. Одити на разходите се извършват по последователен начин в съответствие с принципите на икономичност, ефикасност и ефективност.
4. Като част от системата за контрол, стратегията за одит може да се основава на финансов одит на представителна извадка от разходите. Тази представителна извадка се допълва от подбор въз основа на оценка на рисковете, свързани с разходите.
5. Действия, които получават кумулативно финансиране от различни програми на Съюза, се одитират само веднъж, като се обхващат всички засегнати програми и техните съответни приложими правила.

Член 27

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.
2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 24, се предоставя на Комисията до 31 декември 2028 г.
3. Делегирането на правомощия, посочено в член 24, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в Официален вестник на Европейския съюз или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга валидността на делегираните актове, които вече са в сила.
4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.
5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.
6. Делегиран акт, приет съгласно член 24, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от

два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 28

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в програмата чрез решение в рамките на международно споразумение или по силата на друг правен инструмент, тя предоставя съответните права и достъп, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Европейската сметна палата за цялостно упражняване на съответните им компетенции. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверките и инспекциите на място, предвидени в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF).

ГЛАВА VI

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 29

Информация, комуникация, популяризиране, политическа подкрепа и разпространение

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват неговия произход и гарантират видимостта на финансирането от Съюза (по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях), като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.
2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по отношение на програмата и нейните действия и резултати. Финансовите ресурси, отпуснати на програмата, допринасят също така за институционалната комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото те са свързани с целите, посочени в член [3].
3. Програмата предоставя подкрепа за разработване на политики, популяризиране, повишаване на осведомеността и разпространение на дейности и насърчава сътрудничеството и обмена на опит в областите, посочени в членове 4—8.

Член 30

Отмяна

1. Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

Член 31

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или изменението на съответните действия до тяхното приключване — съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁸⁰ и Решение (ЕС) 2015/2240⁸¹, които продължават да се прилагат за съответните дейности до тяхното приключване.
2. Финансовият пакет за програмата може да обхваща и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между програмата и мерките, приети съгласно Регламент (ЕС) № 283/2014 и Решение (ЕС) № 2015/2240⁸².
3. Ако е необходимо, в бюджета могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения след 2027 г. за покриване на разходите по член [9, параграф 4] с цел да се гарантира управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

Член 32

Влизане в сила

4. Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

⁸⁰ Регламент (ЕС) № 283/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. относно насоки за трансевропейските мрежи в областта на телекомуникационната инфраструктура и за отмяна на Решение № 1336/97/ЕО (ОВ L 86, 21.3.2014 г., стр. 14).

⁸¹ Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор.

⁸² Решение (ЕС) 2015/2240 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за създаване на програма за решения за оперативна съвместимост и общи рамки за европейските публични администрации, предприятията и гражданите (програма ISA2) като средство за модернизиране на публичния сектор.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

Законодателна финансова обосновка

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 1.1. Наименование на предложението/инициативата
- 1.2. Съответни области на политиката (*програмен клъстер*)
- 1.3. Естество на предложението/инициативата
- 1.4. Мотиви за предложението/инициативата
- 1.5. Срок на действие и финансово отражение
- 1.6. Планирани методи на управление

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

- 2.1. Правила за мониторинг и докладване
- 2.2. Система за управление и контрол
- 2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

- 3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове
- 3.2. Очаквано отражение върху разходите
 - 3.2.1. *Обобщение на очакваното отражение върху разходите*
 - 3.2.2. *Очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи*
 - 3.2.3. *Участие на трети страни във финансирането*
- 3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Регламент за създаване на програмата „Цифрова Европа“.

1.2. Съответни области на политиката (*програмен клъстер*)

Европейски стратегически инвестиции

1.3. Предложението/инициативата е във връзка със:

ново действие

ново действие след пилотен проект/подготвително действие⁸³

продължаване на съществуващо действие

сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.4. Мотиви за предложението/инициативата

1.4.1. *Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата*

Целта е програмата да започне да функционира от самото си начало през 2021 г.

Относно начините за изпълнение на програмата се препоръчва използването на пряко и непряко управление.

Що се отнася до прякото управление, обявяването на първите покани за предложения се предвижда за края на 2020 г. Евентуалното делегиране на изпълнителна агенция ще зависи от резултата от анализа на разходите и ползите и свързаните с това предстоящи решения.

1.4.2. *Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

Предложената програма „Цифрова Европа“ е насочена към области, където инвестициите на ЕС имат ясна добавена стойност въз основа на три критерия:

— области, в които необходимото финансиране е толкова значително, че нито една държава членка не може да го осигури самостоятелно по навременен начин

⁸³ Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

— области, в които съществува необходимост от обединяване на ресурси (изчислителна мощност, експертни познания в областта на данните), които са разпръснати в цяла Европа, и

— области, в които оперативната съвместимост е важна

Ръководен принцип на предложението е добавената стойност от действието на равнището на ЕС. Днес е налице ясна политическа воля за съвместно справяне с опасенията, които преди бяха вътрешнодържавни. Ето защо ЕС е в уникалната позиция да планира, финансира съвместно и координира действията в мащаб, който позволява да се отговори на тези предизвикателства, и да гарантира, че ползите от новите цифрови технологии се използват пълноценно от гражданите и предприятията във всички държави членки. Чрез многостранни координирани действия може също така да се избегне дублирането, да се използват полезните взаимодействия чрез обвързване на финансирането с условията на рамката, да се запази оперативната съвместимост, както и да се избегнат белите петна или значителното цифрово разделение по географски признак. Неотложността на ситуацията и размерът на необходимата инвестиция са много убедителни основания за намеса от страна на ЕС.

1.4.3. *Поуки от подобен опит в миналото*

Съществуващите програми обхващат важни аспекти, свързани с цифровата трансформация на икономиката и обществото: i) подкрепа за научните изследвания и иновациите в областта на технологиите и приложенията от следващо поколение, ii) подкрепа за проекти за цифрова инфраструктура по МСЕ — където опитът от настоящата МФР показва, че програмата е била най-подходяща за физическа свързаност, iii) подкрепа за медиите по програмата „Творческа Европа“, и iv) подкрепа за цифровите технологии в регионите на ЕС чрез европейските структурни и инвестиционни фондове. Всички те са важни инвестиции и трябва да продължат през следващата МФР. Те обаче не са достатъчни. Понастоящем няма програма, която дава възможност на ЕС като цяло да действа като пръв инициатор за придобиването на общ цифров капацитет в ключови области, които са в основата на растежа, работните места и устойчивостта на висококачествените обществени услуги, т.е. авангардните изчисления и данни, киберсигурността и изкуствения интелект.

1.4.4. *Съгласуваност и евентуално полезно взаимодействие с други подходящи инструменти*

Програмата „Цифрова Европа“ се допълва и има полезни взаимодействия с редица други предложени инструменти в МФР за периода след 2020 г., а именно: „Хоризонт Европа“, Механизъм за свързване на Европа (CEF2), фонд „Ценностите на ЕС“, „Творческа Европа“ (включваща програмата Медиа), фонд InvestEU, COSME, ЕФРР, Европейски социален фонд + (включително инициативата за младежка заетост и основни цифрови умения), „Еразъм+“, Европейски фонд за приспособяване към глобализацията (основни и задълбочени цифрови умения), фонд за управление на вътрешните граници, Околна среда и действия по климата (включително енергийната ефективност) и Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони.

Полезните взаимодействия между програмите ще направят инвестициите по-ефективни и ще осигурят по-добра стойност за гражданите. Те ще засилят

въздействието по места на инвестициите в цифрови технологии на равнището на ЕС, а националните и регионалните инвестиции в цифрови технологии ще могат по-добре да допълват програмата на ЕС.

Чрез увеличаване на въздействието и ефективността на публичните средства чрез практични връзки между различните програми, ЕС ще преодолява цифровите предизвикателства по по-целенасочен и центриран начин; ще създаде повече работни места, ще увеличи растежа и ще повиши конкурентоспособността. При изпълнението на програмата ще се обърне внимание на запазването на конкуренцията в рамките на вътрешния пазар.

1.5. Срок на действие и финансово отражение

ограничен срок на действие

- в сила от 2021 до 2027 г.
- Финансово отражение от 2021 до 2027 г. за бюджетни кредити за поети задължения и от 2021 до 2031 г. за бюджетни кредити за плащания.

неограничен срок на действие

- Изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.6. Планирани методи на управление⁸⁴

Пряко управление от Комисията

- от нейните служби, включително от нейния персонал в делегациите на Съюза;
- от изпълнителните агенции

Споделено управление с държавите членки

Непряко управление чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

- трети държави или на органите, определени от тях;
 - международни организации и техните агенции (да се уточни);
 - ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;
 - органите, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент;
 - публичноправни органи;
 - частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;
 - органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;
 - лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.
- Ако е посочен повече от един метод на управление, пояснете в частта „Забележки“.

Забележки

Програмата ще се изпълнява пряко от Комисията и/или чрез съществуваща изпълнителна агенция в зависимост от резултата от бъдещ анализ на разходите и ползите или непряко със съответните субекти или органи, посочени в членове 70 и 71 от Финансовия регламент.

⁸⁴ Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

За целите на настоящата законодателна финансова обосновка се приема, че ще се използва пряко управление, с оглед на това да се изготвят максимално благоразумни прогнози.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Индексът за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) е установен като референтен инструмент за измерване на напредъка на цифровизацията в ЕС. Инструментът DESI се основава на редица показатели, които произтичат от строг статистически анализ. Данни ще се събират и от други източници, включително специални проучвания.

Показателите за резултатите и въздействието са определени във връзка с основните области на програмата (високопроизводителни изчислителни технологии, изкуствен интелект, киберсигурност, задълбочени цифрови умения, внедряване, използване по най-добрия начин на цифровия капацитет и оперативна съвместимост).

Обратната информация от ежегодния мониторинг ще позволи адаптиране на управлението и структурата на програмата в зависимост от получените резултати. Могат да бъдат използвани съществуващи показатели от годишните проучвания на ИКТ и от проучването на работната сила. Могат да се провеждат специални проучвания. Събирането на данни от DESI ще се допълва с информация, генерирана от самата програма.

Последващите оценки ще се основават, доколкото е възможно, на техники за съпоставителна оценка на въздействието. Предвидени са междинна и окончателна оценка на равнището на стълбовете и на програмата.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. *Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол*

Методи на управление

Програмата ще се изпълнява пряко, както е предвидено във Финансовия регламент, или непряко със съответните субекти или органи, посочени в член 58, параграф 1, буква в) [нов член 62, параграф 1, буква в)] от Финансовия регламент. Методите на изпълнение ще трябва да гарантират, че съвместното инвестиране с държавите членки се осъществява по най-гъвкавия начин.

Инструменти за финансиране

Програмата ще се изпълнява чрез набор от налични инструменти, предлагани от Финансовия регламент, като се вземат под внимание действителните потребности на политиката, необходимостта от максимална гъвкавост през цялата програма и контролът на ефективността на разходите, и същевременно се гарантира постигане на целите и се избягва изкривяване на пазара:

Инструменти за поръчки — за разлика от други държави в света — досега не са били широко използвани от държавите — членки на ЕС, в области като ВИТ или киберсигурността. Повече съвместни поръчки от страна на държавите членки биха могли да позволят на Европа да се възползва от повишаването на ефективността и да компенсират липсата на координация в системите за поръчки. Програмата ще предизвика натрупването на критична маса за поръчки, за да се постигне по-добра икономическа ефективност при

придобиванията. Тя също така ще осигури по-тясна връзка с доставките на технологии, като гарантира на националните доставчици запазване на мястото им в авангарда на технологичния напредък.

Програмата ще използва безвъзмездни средства в съответствие с разпоредбите на Финансовия регламент.

Използването на финансови инструменти е предвидено по-специално по отношение на постигането на целите, свързани с цифровизацията на частния сектор/изкуствения интелект (ИИ). Финансовите инструменти за ИИ ще се осигуряват чрез използване на бюджетната гаранция, която ще се предлага в рамките на InvestEU.

Програмата ще даде възможност за смесено финансиране, за да се позволи, наред с другото, предоставянето на безвъзмездни средства в съчетание с финансови инструменти.

Стратегии за контрол

Стратегиите за контрол ще вземат под внимание риска от съответния механизъм за изпълнение и инструменти за финансиране.

По-специално, предвидените договори за поръчки в областта на иновациите, които ще засягат особено високи суми, ще изискват специална стратегия за контрол.

За безвъзмездните средства ще бъде създадена съответна стратегия за контрол, която ще се съсредоточи върху три основни етапа на усвояването на безвъзмездни средства в съответствие с Финансовия регламент

- Организирането на покани за предложения и подбор на предложенията, които съответстват на целите на политиката на програмата,
- Оперативни, мониторингови и предварителни проверки, които обхващат изпълнението на проекта, обществените поръчки, предварителното финансиране, междинните и окончателните плащания, управлението на гаранциите,
- Последващи проверки на проектите и плащанията.

Тази стратегия за контрол се очаква да осигури резултати от изпълнението в съответствие с показателите, наблюдавани за първата итерация на програмата

- 100 % изпълнение на бюджетните кредити за поети задължения и за плащания;
- 100 % от бенефициерите са информирани навреме; повече от 95 % от безвъзмездните средства, подписани навреме;
- 100 % от плащанията, извършени навреме;
- процент на остатъчна грешка (RER) плътно под прага на същественост от 2 %.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

Установени са следните рискове:

- Забавяния при създаването на специалните структури за изпълнение,
- Забавяния при изпълнението на проектите,
- Възможни грешки или лошо управление/неправомерно използване на средствата от ЕС,

При изпълнението на програмата ще се предпочитат, когато е възможно, по-малко податливи на грешки инструменти за предоставяне на безвъзмездни средства, включително например еднократни суми.

Основните контролни функции, предвидени за програмата, включват акцент върху целите на политиката, като същевременно се вземат под внимание целите на вътрешния контрол (законосъобразност и редовност, ефикасност на контрола и ефективност на разходите). Те ще имат за цел да осигурят участието на всички действащи лица, подходяща бюджетна гъвкавост и последователни предварителни и последващи проверки и могат да бъдат диференцирани съобразно риска.

Проверките ще се подпомагат от годишна оценка на риска „отдолу нагоре“, систематична оценка на рамката за контрол, подходящо отчитане на отклоненията (регистър на изключенията и неспазването) и корективни действия, предприети във връзка с препоръките, отправени от службата за вътрешен одит, Европейската сметна палата или органа по освобождаване от отговорност във връзка с изпълнението на бюджета.

- 2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

Разходи за проверките и ползи от тях

Общите разходи за проверките, включително цената на равнището на Комисията, изпълнителната агенция и органите за изпълнение, се оценява на около 3,55 % от оперативните бюджетни кредити за плащания на равнището на програмата.

При допускането, че програмата ще се управлява изцяло от Комисията без подкрепата на изпълнителна агенция или орган за изпълнение, разходите за контрол ще бъдат значително по-високи и могат да са около 7,7 % от бюджетните кредити за плащания на равнището на програмата.

Предвидените проверки имат за цел да гарантират плавен и ефективен надзор на органите за изпълнение от страна на Комисията и да осигурят необходимата степен на увереност на равнището на Комисията.

Ползите от проверките са следните:

- Предотвратяване на избора на по-слаби или несъответстващи предложения.
- Оптимизиране на планирането и използването на средства от ЕС, така че да се запази добавената стойност за ЕС.
- Гарантиране на качеството на споразуменията за отпускане на безвъзмездни средства, като се избягват грешки в идентификацията на

правните субекти, осигурява се правилното изчисляване на приноса на ЕС и се вземат необходимите гаранции за правилното функциониране на безвъзмездните средства.

- Откриване на недопустими разходи на етапа на плащането.
- Откриване на грешки във връзка със законосъобразността и редовността на операциите на етапа на контрола.

Освен това ще се извършат предварителни оценки на риска и ще се използват механизми с по-нисък риск като еднократни суми, стандартизирани разходи и/или стандартни образци на проекта.

Изчислен процент грешки

Целта е процентът на остатъчна грешка да се задържи под прага от 2 % за цялата програма, като същевременно се ограничи тежестта на контрола за бенефициерите, за да се постигне правилният баланс между целта за законосъобразност и редовност и другите цели, като например привлекателността на програмата, особено за малките и средните предприятия, и разходите за проверките.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“, която има водеща роля за изпълнението на програмата „Цифрова Европа“ и нейния бюджет, е решена да се бори срещу измамите на всички етапи от процеса на управление. Генералната дирекция е разработила и прилага всеобхватна стратегия за борба с измамите, обхващаща всички основни стопански дейности и установени рискове от измама. Това включва интензивно добиване на информация посредством съвременни ИТ инструменти (по-специално при управлението на безвъзмездни средства) и непрекъснато обучение и информиране на персонала.

Настоящата стратегия на генералната дирекция за борба с измамите, която обхваща управлението на безвъзмездните средства, управлението на договорите/поръчките и непрякото управление/надзор на трети страни (агенции, съвместни предприятия) и някои елементи на етиката и поведението, ще бъде актуализирана след преразглеждането на стратегията на Комисията за борба с измамите през 2018 г. Това също покрива всички специфични рискове за програмата „Цифрова Европа“, които трябва да се вземат под внимание.

Като цяло предложеният набор от контролни мерки цели също така да окаже положително въздействие върху борбата с измамите. Освен това следва да се подчертае, че установените от Комисията измами при изпълнението на подобни програми са били много малки спрямо общите разходи; въпреки това ГД „Съобщителни мрежи, съдържание и технологии“, която е натоварена с изпълнението на бюджета на програмата „Цифрова Европа“, запазва ангажимента си за борба с тях.

Законодателството ще гарантира, че ключови проверки като одити и/или проверки на място могат да се извършват от службите на Комисията,

включително OLAF, като се използват стандартните разпоредби, препоръчани от OLAF.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Функция от многогодишната финансова рамка и предложени нови разходни бюджетни редове

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер Функция...I Единен пазар, иновации и цифрова икономика	Многогод./ едногод ⁸⁵ .	от държави от ЕАСТ ⁸⁶	от държави кандидатки ⁸⁷	от трети държави	по смисъла на член [21, параграф 2, буква б)] от Финансовия регламент
	02.06 – Програма „Цифрова Европа“ 02.01.04 Административни разходи 02.06.01 Киберсигурност 02.06.02 ВИТ 02.06.03 Изкуствен интелект 02.06.04 Умения 02.06.05 Внедряване 02.06.05.01 Оперативна съвместимост	Едногод. Многого д. Многого д. Многого д. Многого д. Многого д. Многого д.	ДА	ДА (ако е посочен в годишната работна програма)	Да, ограничен до някаква част от програмата	НЕ

⁸⁵ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

⁸⁶ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

⁸⁷ Държави кандидатки и, ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите⁸⁸

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	1	Единен пазар, иновации и цифрова икономика
--	----------	--

			2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
02.06.01 Киберсигурност ⁸⁹	Поети задължения	(1)	284 892	322 244	327 578	248 382	253 295	258 214	263 316		1 957 922
	Плащания	(2)	21 221	102 765	150 212	167 336	156 475	150 124	148 074	1.061,715	1.957,922
02.06.02 ВИТ	Поети задължения	(1)	384 604	435 030	442 232	335 314	341 950	348 589	355 477		2.643,196
	Плащания	(2)	28 648	138 733	202 786	225 903	211 241	202 668	199 899	1.433,316	2.643,196
02.06.03 Изкуствен интелект	Поети задължения	(1)	356 115	402 805	409 474	310 476	316 619	322 768	329 146		2.447,402
	Плащания	(2)	26 526	128 457	187 765	209 170	195 594	187 656	185 092	1.327,144	2.447,402
02.06.04 Умения	Поети задължения	(1)	99 712	112 786	114 652	86 933	88 653	90 375	92 161		685 272
	Плащания	(2)	7 428	35 968	52 574	58 567	54 766	52 544	51 826	371 597	685 272
02.06.05 Внедряване	Поети задължения	(1)	161 219	184 025	186 511	134 149	136 361	138 576	141 303		1.082,144

⁸⁸ Общата сума не съвпада напълно поради закръгляването.

⁸⁹ Разпределението на оперативния бюджет между петте специфични цели е индикативен. Той ще бъде преразгледан, като се вземе предвид развитието на технологиите, пазара и изпълнението на програмата.

	Плащания	(2)	5 545	41 855	72 106	82 157	74 704	69 103	66 789	669 886	1 082 144
02.06.05.01 Оперативна съвместимост ⁹⁰	Поети задължения	(1)	23 960	25 433	26 415	27 299	28 281	29 263	29 852		190 505
	Плащания	(2)	8 249	24 942	25 532	26 612	27 005	28 477	29 459	20 229	190 505
Бюджетни кредити за оперативни разходи (разбити по бюджетните редове, изброени в точка 3.1)	Поети задължения	(1)	1.310,502	1.482,323	1.506,862	1.142,553	1.165,160	1.187,785	1 211 256		9 006 441
	Плащания	(2)	97 617	472 721	690 975	769 744	719 785	690 573	681 139	4 883 886	9 006 441
Бюджетни кредити за административни разходи, финансирани от пакета за програмата ⁹¹	Поети задължения = Плащания	(3)	27 038	30 234	30 744	24 165	24 642	25 120	25 618		187 559
ОБЩО бюджетни кредити за финансовия пакет на програмата	Поети задължения	=1+3	1 337 540	1 512 557	1 537 606	1 166 718	1 189 802	1 212 905	1 236 874		9 194 000
	Плащания	=2+3	124 655	502 955	721 719	793 909	744 427	715 693	706 757	4 883 886	9 194 000

⁹⁰ Управление от страна на ГД „Информатика“ на част от член 8, букви б) и в) за улесняване на разработването, актуализирането и използването на решения и рамки от европейските публични администрации, предприятия и граждани, включително повторното използване на решения и рамки за оперативна съвместимост

⁹¹ Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
Човешки ресурси		45 888	51 890	52 748	40 024	40 812	41 601	42 424		315 388
Други административни разходи		1 490	1 519	1 549	1 580	1 613	1 644	1 679		11 078
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	(Общо поети задължения = Общо плащания)	47 378	53 410	54 298	41 605	42 426	43 246	44 103		326 466

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	След 2027 г.	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити по всички ФУНКЦИИ от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	1 384 918	1 565 967	1 591 904	1 208 323	1 232 228	1 256 151	1 280 977		9 520 466
	Плащания	172 033	556 365	776 017	835 514	786 853	758 939	750 860	4 883 886	9 520 466

3.2.2. Резюме на очаквано отражение върху бюджетните кредити за административни разходи

- Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ОБЩО
--------	------	------	------	------	------	------	------	------

ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси	45 888	51 890	52 748	40 024	40 812	41 601	42 424	315 388
Други административни разходи	1 490	1 519	1 549	1 580	1 613	1 644	1 679	11 078
Междинен сбор за ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	47 378	53 410	54 298	41 605	42 426	43 246	44 103	326 466

Извън ФУНКЦИЯ 7⁹² от многогодишната финансова рамка								
Човешки ресурси								

⁹² Техническа и/или административна помощ и разходи в подкрепа на изпълнението на програми и/или дейности на ЕС (предишни редове ВА), непреки научни изследвания, преки научни изследвания.

Други разходи с административен характер	27 038	30 234	30 744	24 165	24 642	25 120	25 618	187 559
Междинен сбор извън ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	27 038	30 234	30 744	24 165	24 642	25 120	25 618	187 559

ОБЩО	74 416	83 644	85 042	65,77	67 068	68 366	69 721	514 025
-------------	---------------	---------------	---------------	--------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други разходи с административен характер, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

[

3.2.2.1. Очаквани нужди от човешки ресурси

- Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси
- Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в еквиваленти на пълно работно време

Година	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
• Должности в щатното разписание (должностни лица и срочно наети служители)								
Централа и представителства на Комисията	231	261	266	201	205	209	214	
Делегации								
Научни изследвания								
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ) — ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД ⁹³								
Функция 7								
Финансирани от ФУНКЦИЯ 7 от многогодишната финансова рамка	- в централата	173	196	199	151	154	157	160
	- в делегациите							
Финансирани от финансовия пакет на програмата ⁹⁴	- в централата							
	- в делегациите							
Научни изследвания								
Други бюджетни редове (да се посочат)								
ОБЩО	404	457	464	352	359	366	373	

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

⁹³ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

⁹⁴ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

Описание на задачите, които трябва да се изпълнят:

Длъжностни лица и срочно наети служители	Оперативно изпълнение на програмата „Цифрова Европа“, включително разходи за поддръжка и координиране.
Външен персонал	Оперативно изпълнение на програмата „Цифрова Европа“, включително разходи за поддръжка и координиране.

3.2.3. Участие на трети страни във финансирането

Предложението/инициативата:

- не предвижда съфинансиране от трети страни
- предвижда следното съфинансиране от трети страни, като оценките са дадени по-долу:

Бюджетни кредити в млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Години	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ОБЩО
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - върху собствените ресурси
 - върху разните приходи

Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове.

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Отражение на предложението/инициативата ⁹⁵						
	2021 г.	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.
Статия							

За целевите приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

[...]

Други забележки (например метод/формула за изчисляване на отражението върху приходите или друга информация).

[...]

⁹⁵

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.